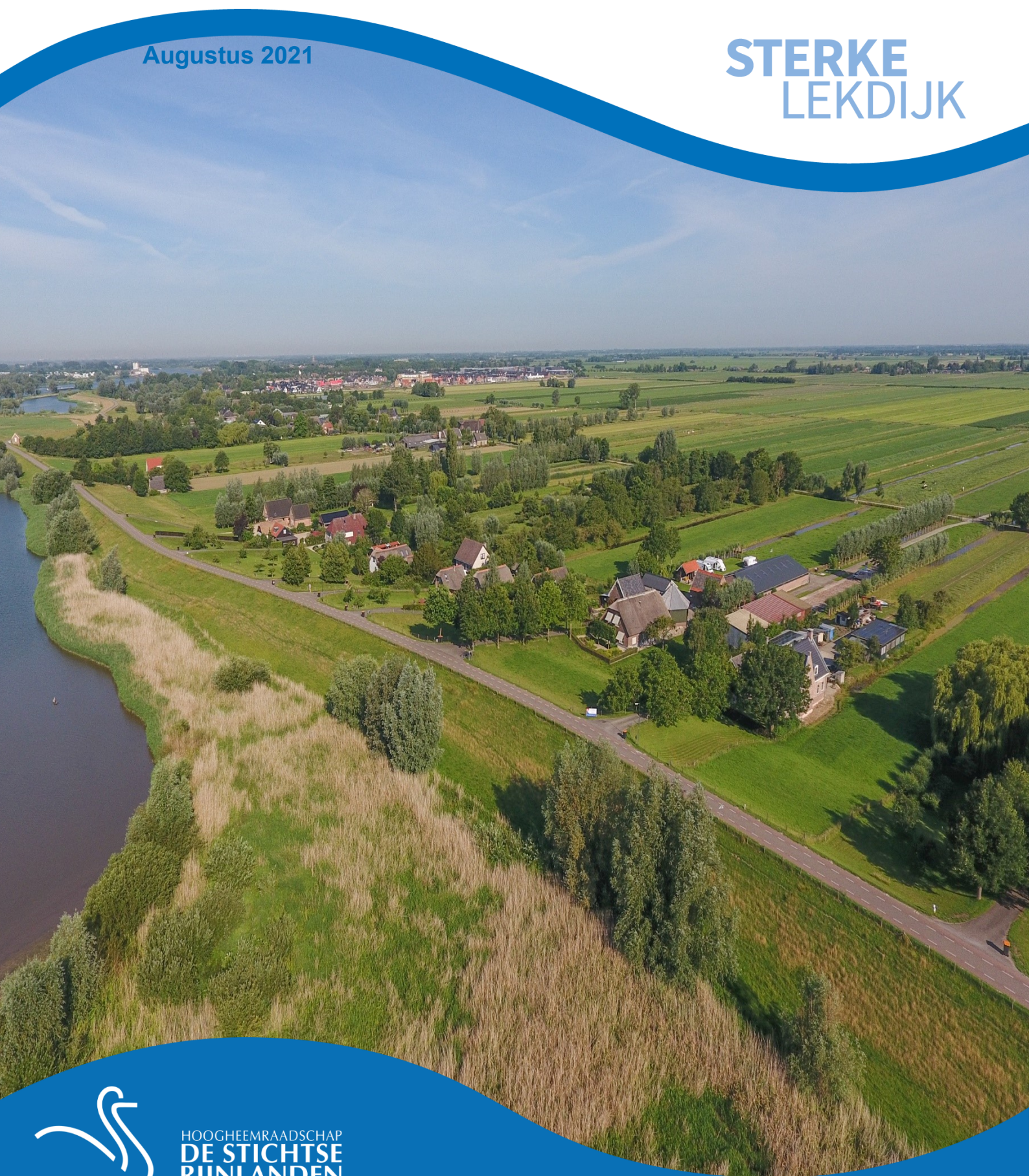

Reactienota Voorkeursalternatief Dijkversterkingsproject Salmsteke-Schoonhoven

Augustus 2021

**STERKE
LEKDIJK**

HOOGHEEMRAADSCHAP
**DE STICHTSE
RIJNLANDEN**

**Hoogheemraadschap De Stichtse
Rijnlanden**

Poldermolen 2
3994 DD Houten

030 634 57 00 **T**
sas@hdsr.nl **E**
destichtserijnlanden.nl/sterkelekdijsas **W**

STERKE LEKDIJK

Titel	Reactienota Voorkeursalternatief
Kenmerk	DM #1759768
Datum	Augustus 2021
Projectnaam	Dijkversterking Salmsteke-Schoonhoven
Opsteller	Team SAS

INLEIDING

In juni 2021 heeft het projectteam Dijkversterking Salmsteke-Schoonhoven (team SAS) de Nota Voorkeursalternatief (VKA) in concept opgeleverd. Het concept is besproken in diverse overleggrems. Leden van de Werkgroep SAS, de Ambtelijke Begeleidingsgroep, Adviesteam Dijkontwerp en collega's van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (het waterschap) konden inbreng leveren op een eerdere conceptversie. De Nota Voorkeursalternatief is eind juni online gepubliceerd. De leden van de bewonerswerkgroep SAS (hierna werkgroep) hebben voor het samenstellen van de concept Nota VKA zelf een voorkeur uitgesproken en besproken met het projectteam Salmsteke – Schoonhoven. De argumenten van de werkgroep zijn benut voor de afweging richting concept VKA. Het projectteam SAS heeft de werkgroep ook gevraagd om apart een reactie te geven op de concept Nota VKA en kaarten. Deze reactie is binnen gekomen begin augustus en is ook onderdeel van deze Reactienota.

Vanaf 30 juni 2021 staat de concept Nota Voorkeursalternatief online op de website van het project: www.hetwaterschap.nl/sterkelekdijsas. Bewoners en andere belanghebbenden konden een reactie geven of vragen stellen tot 6 augustus. De reacties zijn binnen gekomen tot en met 6 augustus en zijn verwerkt in deze reactienota. Men kan nog steeds reageren op de plannen en het project, maar dat zal het projectteam meenemen en behandelen in de vervolgfase. Dit is ook aangegeven op de website van project SAS.

Er zijn veel reacties binnen gekomen. Het waterschap wil iedereen bedanken voor de vragen, suggesties en ideeën die zijn aangedragen. Duidelijk is ook dat een groot deel van de vragen en opmerkingen de grondverwerving betreft van het project Sterke Lekdijk.

Wat staat er in de Reactienota en wat is de status van dit document?

In deze Reactienota leest u wat de reacties zijn geweest en wat de antwoorden op deze reacties en vragen zijn. Suggesties en ideeën zullen ook worden meegenomen in de vervolgfase, de Planuitwerkingsfase. Deze reactienota is onderdeel van de Nota Voorkeursalternatief en zal aangeboden worden aan het bestuur van het waterschap, samen met het vaststellen van het VKA.

Status document:

Deze Reactienota heeft juridisch niet eenzelfde status als een Nota van Antwoord, die hoort bij de besluitvorming van een Projectplan Waterwet. Deze Reactienota geeft een overzicht weer voor het bestuur van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden over wat is opgehaald aan reacties uit de omgeving in relatie tot het concept VKA en hoe het projectteam voornemens is deze reacties een plaats te geven in de verdere totstandkoming van de dijkversterking.

Deze Reactienota is opgesteld op basis van de binnengekomen reacties, verslagen van diverse bijeenkomsten en ingekomen stukken:

- Digitale livestream met toelichting op het concept VKA op 30 juni 2021. Bewoners konden via mentimeter vragen stellen (voor terugkijken livestream zie website SAS), hier zijn 37 reacties binnen gekomen tijdens de livestream;
- Telefonische reacties en vragen; hierop zijn 4 reacties binnengekomen;
- Per email toegestuurde reacties en vragen aan de hand van de stukken, hier zijn 21 reacties van binnen gekomen;

Naast bovenstaande is een live inloop bijeenkomst georganiseerd voor bewoners op 31 juli 2021 in Dorpshuis Lopik. Hier waren in totaal 77 deelnemers aanwezig.

Hoe gaan we om met reacties en inbreng op de Nota VKA?

De reactie die zijn binnengekomen zijn verschillend van aard. Deze zijn op drie manieren ingedeeld.

- Er zijn diverse reacties binnengekomen met vragen, die van toepassing zijn op één perceel of situatie zoals bijvoorbeeld: “is vraag x van de Q&A of hoofdstuk x uit de Nota VKA van toepassing is op mijn perceel”? Of “kan ik een uitsnede van het kaartmateriaal krijgen van mijn perceel?” Deze vragen hebben wij direct individueel beantwoord aan de steller.
- Daarnaast zijn er reacties binnen gekomen die van verduidelijkende aard zijn, zoals “Er zijn gedeelten waar geen ingetekkende maatregelen staan. Gebeurt hier niks?” Deze zijn begin juli 2021 opgenomen in de Q&A van SAS en op onze website geplaatst om hier alvast duidelijkheid over te geven. Zie website www.hetwaterschap.nl/sterkelekdijk/sas
- Reacties op de Nota VKA met betrekking tot voorkeur of mening over VKA zijn in de Reactienota opgenomen en van een reactie voorzien.

Het team heeft per reactie een beoordeling gemaakt of de reactie aanleiding is om een wijziging door te voeren in de Nota VKA.

1. Aanpassen voorkeursalternatief

Als een reactie leidt tot een wijziging, dan is deze doorgevoerd in het Voorkeursalternatief.

2. Verder uitwerken in de planuitwerkingsfase.

Veel reacties en suggesties vanuit de omgeving worden door team SAS benut om het voorkeursalternatief (een ontwerp op hoofdlijnen) verder uit te werken en te detailleren in de Planuitwerkingsfase. Er zullen themabijeenkomsten worden georganiseerd en keukentafelgesprekken worden gevoerd waar het team deze onderwerpen verder wil uitwerken of inpassen in het dijkontwerp.

3. Opnemen als klanteis

Als bewoners wensen hebben ingediend (bijvoorbeeld het verplaatsen of aanleggen van een stoep (oprit), worden deze opgenomen in het “klantendossier” van het project. Per fase wordt bekeken of de wens mee kan worden genomen in de dijkversterking. De wijze waarop het projectteam omgaat met ingebrachte wensen wordt teruggekoppeld aan de indiener.

Inzending bewonerswerkgroep SAS:

De werkgroep heeft een zeer uitgebreide reactie opgesteld op de Nota VKA. Hierin worden o.a. voorkeuren aangegeven voor het dijkontwerp op hoofdlijnen. Project SAS hecht veel waarde aan deze inzending en de energie die is gestoken in het gezamenlijk opstellen van deze reactie. Het projectteam heeft in de afweging van het VKA zo goed mogelijk woonbeleving meegenomen in het ontwerp. Dit ontwerp is een uitkomst van het afwegen van verschillende (soms tegenstrijdige) belangen.

Reacties op het VKA

In de bijlagen van deze reactienota is een overzicht te vinden van de ingekomen reacties op de Nota Voorkeursalternatief. De ingekomen stukken zijn anoniem gemaakt in verband met de AVG-richtlijn. Het gaat om:

- Bijlage 1 Tabel met ingekomen (telefonische) reacties + antwoord op Nota VKA
- Bijlage 2 Ingekomen stukken + antwoord (zoals brieven, mails welke ook genoemd zijn in tabel bijlage 1)

WIJZIGINGEN NOTA VOORKEURSALETERNATIEF

Naar aanleiding van reacties is de concept VKA op enkele punten aangepast. Hieronder een korte weergave wat gewijzigd is:

- Er is een zin toegevoegd over de minimale afstand van het ontwerp van het voorkeursalternatief tot de bestaande woningen.
- Aanpassing in kaartmateriaal in dijkzone Tuinen van Willige Langerak. Hier is een bestaande constructiezone toegevoegd.
- Het zoekgebied voor de buitenwaartse asverschuiving is uitgebreid op basis van reactienummer 52.

BIJLAGE 1 TABEL MET TOTAAL AAN INGEKOMEN REACTIES + ANTWOORD OP NOTA VKA

DM#1788628

Nr.	Inbrenger	Datum inbreng	Ingebrachte reactie	Antwoord SAS	Gevolgen voor VKA/suggesties vervolgfase
1	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30-juni-21	Bij de planuitwerkingsfase is dan het Voorkeursalternatief leidend of de Nota van Uitgangspunten?	In de Planuitwerkingsfase vormt de Nota Voorkeursalternatief de basis om te werken naar een definitief ontwerp in de Planuitwerkingsfase. In de Nota VKA is het document "Uitgangspuntennotitie Vormgeving Dijk" opgenomen (achtergronddocumenten). Hierin wordt beschreven hoe SAS invulling geeft aan het ruimtelijk kwaliteitskader om tot een integraal dijkontwerp te komen. De basis is gelegd in de eerder opgestelde Nota van Uitgangspunten, waarna we verder zijn gaan werken naar de Nota Kansrijke Oplossingen (NKO) en nu de Nota Voorkeursalternatief (VKA).	geen
2	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30-juni-21	Welke punten vanuit de werkgroep zijn meegenomen in dit voorkeursalternatief?	Voor het Voorkeursalternatief is een afweging gemaakt op basis van de projectdoelstellingen welke van de drie kansrijke alternatieven de voorkeur heeft. voor het projectdoel Maatschappelijke Meerwaarde hebben we de Notitie Woonbeleving gebruikt als onderbouwing voor dit projectdoel. voor het projectdoel Samen Met is de voorkeur van de werkgroep voor een kansrijk alternatief per dijkzone gebruikt als onderbouwing voor dit projectdoel. zie hiervoor ook pag 28 en pag 29 van Bijlage 1 Afweging Kansrijke Alternatieven te vinden in de achtergronddocumenten.	geen

3	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	Op sommige stukken staat aan de binnendijk geen beheerstrook aangegeven. Waarom niet?	Het klopt dat op bepaalde plekken in het Voorkeursalternatief geen beheerstroken zijn weergegeven. Op deze plekken hoeven geen maatregelen getroffen te worden ten behoeve van de huidige waterveiligheidsopgave. Het waterschap wil op deze plekken, waar geen beheerstroken zijn ingetekend, wel gronden (talud en aangrenzende 5 meter brede beheerstrook) verwerven op vrijwillige basis. Hier kan niet het onteigeningsinstrument ingezet worden.	geen
4	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	In het VKA nemen alle oplossingen (maatregelen) altijd een deel van eigen grond van eigenaren in. Waarom?	De eigendomspositie van het waterschap op de dijk is zeer beperkt. Om een veilige dijk te realiseren zullen er maatregelen nodig zijn op gronden van derden. Er zijn drie kansrijke alternatieven opgesteld. Deze staan beschreven en zijn te zien op kaart in de Nota Voorkeursalternatief. Dit zijn: Alternatief 1: Binnenwaartse versterking met inpassing bebouwing; Alternatief 2: Buitenwaartse versterking met ontwikkeling (agrarisch) landschap en natuur; Alternatief 3: Constructieve versterking met minimaal ruimtebeslag. Deze drie alternatieven zijn kansrijke alternatieven waaruit een voorkeursalternatief gekozen kon worden per dijkzone. Als men naar de kansrijke alternatieven kijkt, is te zien in het kaartmateriaal dat elk alternatief ruimte in beslag neemt aan de binnenzijde van de dijk. ook het buitenwaartse en het constructieve alternatief. Wel is duidelijk te zien dat het binnenwaartse alternatief de meeste ruimte binnendijs inneemt vergeleken met de andere twee.	geen
5	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	Gaat de aanleg van een steunberm altijd ten koste van grondbezit eigenaren?	Het grondverwervingsbeleid is van toepassing op de gehele sterke lekdijk. Daar waar geen versterkingsopgave zit geldt ook het beleid. Echter op delen waar geen versterkingsopgave aanwezig is kan het waterschap het onteigeningsinstrument niet inzetten. Op deze stukken wil het waterschap wel het binnentalud + 5 meter beheerstrook in eigendom verwerven, maar zal op vrijwillige basis zijn.	geen

6	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	Waarom wordt er op het dijkdeel Boerenlint aan de binnenkant van de dijk versterkt? Er staan hier veel huizen binnendijs en er is voldoende ruimte buitendijs.	In het Boerenlint is gekozen voor Constructieve versterking met minimaal ruimtebeslag (Alternatief 3). Zowel binnen- als buitendijs is de ruimte beperkt. door bebouwing/woonbeleving en door beperkingen op het gebied van ecologie en rivierkunde (uiterwaarden). Constructies moeten dan aan de binnenzijde worden geplaatst om te voorkomen dat de dijk naar binnen wegzakt. Overigens wordt de mogelijkheid tot een beperkte buitendijkse verlegging in combinatie met een constructieve oplossing nog nader onderzocht.	geen
7	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	Blijven de bestaande stranden in de uiterwaarden gehandhaafd, ondanks dat ze niet genoemd worden in het VKA?	In het voorkeursalternatief zijn alleen de maatregelen op en rondom de dijk opgenomen. Andere onderwerpen, zoals behouden stranden is geen onderdeel van de veiligheidsopgave. In de vervolgfase zullen de meekoppelkansen van de uiterwaardenprojecten verder uitgewerkt worden. dit gaat over natuur en waterkwaliteit. maar ook recreatie in de uiterwaarden zoals wandelen en recreatie langs de oevers. Team SAS gaat graag met de omgeving in gesprek om te bespreken hoe met de strandjes opgegaan moet worden in het ontwerp van de uiterwaarden.	Geen, in planuitwerkingsfase mogelijkheden recreatie en strandjes afstemmen met omgeving
8	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	Bewoner heeft zich aangesloten bij de bewonersvereniging Sterke Lekdijk. Welke rol heeft de bewonersvereniging Sterke Lekdijk?	De bewonersvereniging Sterke Lekdijk is betrokken bij het project Sterke Lekdijk. De vereniging brengt namens de bewoners kennis en informatie in bij Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. De leden praten en denken mee over de dijkversterking en grondverwerving voor het totale project Sterke Lekdijk. Hun inbreng heeft dus direct invloed op het project Salmsteke-Schoonhoven. Naast de bijdrage van de bewonersvereniging vindt afstemming plaats met elke perceeleigenaar in de vervolgfase. In de vervolgfase gebeurt het afstemmen van het ontwerp op perceelniveau met elke perceeleigenaar.	geen

9	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	Volgens HWBP kiezen waterschappen er voor om geen gronden aan te kopen. Waarom gaat het waterschap wel gronden verwerven?	Dit is conform het beleid en de Grondverwervingsstrategie zoals vastgesteld door het algemeen bestuur. Zie website https://www.hdsr.nl/buurt/sterke-lekdijk/grondverwerving/algemeen/ . Veel andere waterschappen hanteren al veel langer een soortgelijk beleid als HDSR. Het eigendomsrecht is de meest adequate en rechtszekere bescherming die aan de beheertaak gegeven kan worden. Hiermee kan actief gestuurd worden op ontwikkelingen, beheer en onderhoud en kunnen ongewenste ontwikkelingen worden tegengegaan	geen
10	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	Concept grondverwerving onder het tabblad achtergronddocumenten staat op 30 juni "volgt". Wanneer is het plan in te zien?	Het concept Grondverwervingsplan is aan de "achtergronddocumenten" toegevoegd op 13 juli 2021.	concept Grondverwervingsplan is toegevoegd.
11	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	Ter hoogte van dijkpaal 110 ontstaat over een korte lengte een hoogtetekort. Dit wordt niet meteen meegenomen. Waarom niet?	Rond dijkpaal 110 ontstaat over een korte lengte een hoogtetekort van enkele centimeters, maar pas na 2050. Die lossen we vanwege kosten nu niet op met de dijkversterking, maar in combinatie met toekomstig onderhoud aan de weg op de dijk.	Verduidelijkende tekst of zin toegevoegd aan VKA.

12	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	Waarom is er gekozen voor onteigening van delen van percelen in plaats van het gebruik maken van zakelijk recht ten behoeve van het waterschap?	Het belang van waterveiligheid voor de inwoners en ondernemers van het hoogheemraadschap is groot. De Lekdijk beschermt immers een groot deel van Midden- en West-Nederland tegen overstroming. Als de Lekdijk doorbreekt kan een groot deel van de Randstad overstromen, tot Amsterdam aan toe. Falen van deze waterkering betekent grootschalige economische schade, maatschappelijke ontwrichting en een groot slachtoffer risico. Het is daarom van groot belang dat deze functie te allen tijde geborgd wordt en dat (individuele) private belangen op de dijk ondergeschikt zijn aan dit publieke belang. Voor de huidige en toekomstige versterking van de Lekdijk, het beheer en onderhoud en het tegengaan van ongewenste ontwikkelingen kiest het hoogheemraadschap dan ook voor de meeste rechtszekerheid en wil het de daarvoor benodigde grond in eigendom hebben of verkrijgen met toepassing van het onteigeningsinstrument als uiterste redmiddel.	geen
13	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	Waarom is de natuur aan de binnenzijde ondergeschikt aan de natuur aan de buitenzijde? N2000 kan ook deel uitmaken van het talud?	Voor het voorkeursalternatief van SAS is een afweging gemaakt op basis van verschillende effecten, waaronder het effect op N2000 gebied in de uiterwaarden, maar ook natuurwaarden aan de binnenzijde van de dijk. Het totaal aan effectbeoordelingen (waaronder effect op natuur), inbreng van omgevingspartijen en kosten hebben het uiteindelijke voorkeursalternatief bepaald.	geen

14	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	Hoe kan het dat het voorkeursplan al wordt voorgelegd aan het AB, als er nog zoveel onderzocht moet worden en onzeker is?	Het klopt dat er nog onduidelijkheden zijn en onderzoeken uitgevoerd moeten worden in het project. Er is nu een keuze gemaakt voor grondoplossingen en constructies en binnen- en buitenwaartse maatregelen. Ook is er een maximaal ruimtebeslag waar alleen bij hoge uitzondering van wordt afgeweken. In de planuitwerkingsfase zal het algemeen bestuur van het waterschap het dijkontwerp vast moeten stellen in de vorm van een projectplan of projectbesluit, voordat gestart wordt met de uitvoering van de dijkversterking. Dit besluit wordt genomen als er een vergunningsontwerp ligt. Zo werken we stap voor stap naar een ontwerp toe dat geschikt is voor uitvoering	geen
15	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	Wat houdt het "beheer" van de beheerstrook in? Mogen de bewoners daar zelf ook nog iets?	De huidige eigenaren krijgen na verkoop aan het waterschap de mogelijkheid aangeboden om de aan het waterschap verkochte grond na de dijkversterking in gebruik te krijgen. Op de beheerstrook zijn net als op het talud de regels van de Keur en legger van toepassing.	Geen
16	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	Vraag over zone Schoonhoven oost: In de livestream is gezegd dat er ruimte is. Maar de grond wordt wel onteigend, wat onwenselijk is. Er is dus geen ruimte naar onze mening.	In zone Schoonhoven oost liggen er geen woningen dicht tegen de waterkering aan. Er is ruimte om zonder woningen te slopen de dijk aan de binnenzijde te versterken. Deze maatregel scoort echter laag op de doelstelling "maatschappelijke meerwaarde". In de totale afweging, met name vanuit doelstelling "veiligheid" (waar uitvoerbaarheid, beheerbaarheid en uitbreidbaarheid onderdeel van zijn) heeft de binnendijkse versterking (alternatief 1) de voorkeur.	Geen

17	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	Wordt de hele beheerstrook onteigend? Waarom is onteigening nodig en kan het beheer niet op basis van de keur?	HDSR acht het noodzakelijk om de gehele beheerstrook in eigendom te verkrijgen met onteigening als uiterste middel. De reden van de aankoop van de beheerstrook is met name ingegeven vanuit waterveiligheid: het knikpunt waar het talud eindigt en het maaiveld start, is een zwak punt en moet bij golfoverslag en/of overloop erosiebestendig zijn. Een goed onderhouden bekleding op het binnentalud, in het knikpunt en op de eerste meters van de berm/maaienveld –waarbij er geen objecten aanwezig zijn- is essentieel, ook om herstelwerk te kunnen uitvoeren.	Geen
18	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	Mijn woning ligt in de boerenlintzone dicht tegen de dijk aan. Als er taludverflauwing binnendijs wordt toegepast komt de dijk tegen mijn woning aan. Hoe wordt dit opgelost?	In de achtergronddocumenten bij de concept Nota VKA is de uitgangspuntennotitie "Vormgeving Dijk" opgenomen. Hierin staat de minimale afstand tot bebouwing (2 m). Overigens vindt taludverflauwing vooral nabij de kruin plaats en heeft dit in verreweg de meeste gevallen geen invloed op de afstand tot woningen.	Geen
19	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	Waarom moet een verzwaring altijd aan de binnenkant plaats vinden en nooit aan buitenkant?	In het voorkeursalternatief is te zien dat dijkversterkingsmaatregelen zowel binnendijs, buitendijs als in de waterkering zelf getroffen kunnen worden. zo is in zone polder de wiel in de uiterwaarde (buitendijs) een versterkingsmaatregel gepland en in zone Schaardijk een duidelijke buitendijkse versterking te zien nabij gemaal de Koekoek. In zone tuinen van Willige Langerak wordt een constructie in de waterkering aangebracht en in Schoonhoven wordt een versterkingsmaatregel aan de binnenkant geplaatst.	geen

20	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	Hoe moeten wij de beheerstrook zien? Nu lopen de schapen tot bovenaan de dijk. Nu lijkt het in de profielen dat dit straks niet meer mag?	De huidige eigenaren krijgen na verkoop aan het waterschap de mogelijkheid aangeboden om de aan het waterschap verkochte grond na de dijkversterking in gebruik te krijgen. Op de beheerstrook zijn net als op het talud de regels van de Keur en legger van toepassing. Als de keur toestaat dat er met vee op de dijk begraaasd mag worden, mag dat ook na de dijkversterking. Indien de huidige eigenaar na de dijkversterking de grond van het waterschap in gebruik wil krijgen, plaatst het waterschap eenmalig aan de bovenzijde een nieuw raster indien het oude raster voor de dijkversterking verwijderd moet worden. Indien de huidige eigenaar de grond na de dijkversterking niet in gebruik wil krijgen, plaatst het waterschap op de nieuwe erfgrens een nieuw raster.	geen
21	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	Wat houdt het te vestigen zakelijk recht in?	Bij het vestigen van een zakelijk recht maken de grondeigenaar en in dit geval het waterschap afspraken en leggen die vast in een overeenkomst die door de notaris wordt ingeschreven bij het Kadaster. De afspraken bepalen dat het waterschap het recht krijgen om in het perceel een waterstaatswerk te plaatsen, te hebben, in stand te houden, te inspecteren en te onderhouden. Ook als u in de toekomst geen eigenaar meer bent. Het recht 'rust' dan niet op de persoon maar op de onroerende zaak: de woning en het perceel.	geen
22	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	Wanneer er grond onteigend wordt om zo een beheerstuk te creëren, blijft het beheer van de grond dan in handen van de bewoner/oude eigenaar?	Het beheer van de grond komt in handen van het waterschap. De huidige eigenaar wordt wel de mogelijkheid geboden om het aan het waterschap verkochte gedeelte in gebruik te krijgen na de dijkversterking.	geen

23	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	Wat is de minimale afstand tot bestaande bebouwing?	In de achtergronddocumenten bij de concept Nota VKA is de uitgangspuntennotitie "Vormgeving Dijk" opgenomen. Hierin staat de minimale afstand tot bebouwing (2 m). Overigens verandert in verreweg de meeste gevallen de afstand tot de bebouwing niet. Uitgangspunt is dat geen woningen worden geamoveerd door de dijkversterking. Wat betreft beheerstroken is het uitgangspunt dat die ingepast wordt, waar deze een woning raakt.	Verduidelijkende zin in VKA opgenomen (naast dat het al in de bijlagen was opgenomen)
24	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	Laatste stuk dijk voor entree Schoonhoven (tegenover zwembad) staat "constructie", wat houdt dat in ?	Dit is het zoekgebied voor het aanleggen van een stabiliteitsconstructie voor de dijk. Door ruimtegebrek van parkeerplaatsen en woningen moet de kering met constructies ingepast worden tot de N216. In delen van de dijkzone zijn al langsconstructies aanwezig. Hier hoeven we geen pipingmaatregel meer te nemen, maar de constructies moeten misschien wel worden versterkt.	geen
25	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	A-wegen worden ook aangepast in N2000 gebieden, dus meer asfalt en autobewegingen. Waarom is het dan hier niet mogelijk?	Voor het voorkeursalternatief van SAS is een afweging gemaakt op basis van verschillende effecten, waaronder het effect op N2000 gebied. Het totaal aan effectbeoordelingen, inbreng van omgevingspartijen en kosten hebben het uiteindelijke voorkeursalternatief bepaald.	geen
26	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	De coronamaatregelen staan een fysieke bijeenkomst toe. Deze online bijeenkomst maakt het voor bewoners bijna niet goed mogelijk om onze mening te geven.	Om deze reden hebben we een live bijeenkomst georganiseerd op 31 juli in het Dorpshuis in Lopik.	geen
27	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	Bewonersparticipatie is een van de drie uitgangspunten van Sterke Lekdijk. Waarom is de voorgenomen onteigening nergens in de nota terug te vinden?	De grondverwerving vindt plaats op basis van het huidige beleid en de actuele grondverwervingsstrategie voor het project Sterke Lekdijk. Hierover heeft eerder besluitvorming plaatsgevonden. Hoe het project hier invulling aan geeft staat beschreven in het concept grondverwervingsplan bij de achtergronddocumenten in de Nota VKA. Via de notitie Woonbeleving en voorkeuren vanuit de werkgroep is het belang van de bewoners meegenomen in de afweging voor het VKA. Het waterschap streeft naar minnelijke aankoop,	geen

				indien dit niet mogelijk is zal pas het onteigeningsinstrument ingezet worden.	
28	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	Bewoner vindt dat het waterschap de eigen dijk niet goed onderhoudt. (Geen toelichting waar deze mening op is gebaseerd).	Dat is een mening van de bewoner. Er is vaak een verschil wat een bewoner goed onderhoud vindt (kort maaien) en wat het waterschap nodig vindt voor een goede grasbekleding (diepe worteling).	geen
29	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	Als een bewoner het land teruggacht. Is dit dan op huisnummer en voor altijd?	Het waterschap biedt de huidige eigenaar van de grond de mogelijkheid om deze aan het waterschap verkochte grond na de dijkversterking in gebruik te nemen voor een periode van tien jaar. Dit is niet op huisnummer, maar een persoonlijk recht (dat wil zeggen aan de huidige eigenaar).	geen
30	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	De bever is flink in opkomst langs de Lek en dit gaat een bedreiging worden voor onze dijk, vindt een bewoner. Hoe ziet het waterschap dit?	In de planuitwerkingsfase gaan we met deskundigen kijken naar mogelijkheden om de bever in de uiterwaarden te houden en geen graverij in de dijk te krijgen. Mocht dit in de toekomst wel gebeuren, dan neemt het waterschap maatregelen conform wet- en regelgeving.	Geen, in planuitwerkingsfase maatregelen tegen graverij uitwerken
31	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	Als er geen beheerstrook op mijn perceel is, wordt het binnentalud dan ook niet opgekocht?	Als er geen beheerstrook mogelijk is, maar wel een binnentalud, wil het waterschap het binnentalud nog steeds in eigendom verwerven.	geen
32	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	Waarom deze presentatie (30 juni livestream) over het VKA, terwijl er nog geen overeenstemming is met de Werkgroep?	De concept Nota VKA is online gezet zodat alle partijen hiernaar kunnen kijken en een reactie kunnen geven. De Werkgroep heeft eerder dezelfde vraag gekregen. De reacties van de werkgroep en andere partijen neemt het projectteam mee in de verwerking van het VKA of in de vervolgfase. Het kan zijn dat er op bepaalde punten geen overeenstemming is tussen de werkgroep en het projectteam. Het projectteam maakt deze afweging, het bestuur van het waterschap zal dit moeten beoordelen.	geen
33	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	De naam tussen dijkpaal 109 en 112 is niet oudeslootseweg. Dit is lekdijk west.	Volgens de topografische kaart van Nederland klopt het dat dit Lekdijk West is.	geen

34	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	Voor ons is het niet duidelijk waarom onteigening, als iedereen zich aan het keur moet houden. De mensen die niet aan het keur houden, moeten worden aangepakt.	Zie Reactie nummer 46 in deze Reactienota.	geen
35	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	Ik ben imker, ik woon aan de dijk, ik merk dat er te weinig dracht/voer is voor alle bijen, wilde zeker. Ik heb voor wilde bijen op mijn perceel planten geregeld, ik merk dat zomers te weinig is.	De dijk zal worden ingezaaid met een bloemrijk mengsel.	geen
36	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	Wie ruimt de rommel op in de natuurgebieden, want mensen doet dat niet zelf. Nu wordt het vaak door de bewoners gedaan, en wat doen jullie met alle auto's van recreanten?	SAS heeft deze reactie ook tijdens andere bewonersavonden gekregen. Fijn dat bewoners samen met de terreineigenaren dit aanpakken. SAS is met Staatsbosbeheer en gemeenten op zoek naar mogelijkheden. Het vormt echter geen onderdeel van de veiligheidsopgave en staat dan ook niet in het VKA. Wel bespreekt SAS deze onderwerpen graag in de vervolgfase, samen met de terreinbeheerders en bezoekers van de gebieden.	Geen. Mogelijkheden afval verzameling verkennen in planuitwerkingsfase
37	Inbreng tijdens livestream toelichting VKA (mentimeter)	30 juni	Er zijn gedeelten waar geen ingetekende maatregelen staan. Gebeurt hier niks?	Hier is geen veiligheidsopgave en zullen geen grootschalige maatregelen aan de dijk plaats gaan vinden. Het kan wel zo zijn dat de weg aangepakt wordt of onderhoud aan talud plaats vindt. Het waterschap wil ook op deze graag het talud en de aangrenzende 5 meter brede beheerstrook in eigendom verwerven. Verkoop van de gronden door de eigenaren vindt op deze gedeelten dan op geheel vrijwillige basis plaats. Het waterschap kan hier dan ook geen volledige schadeloosstelling bieden.	geen
38	Bewoner	19-juli-21	Bewoner heeft vragen gesteld over de stoep (op-afrit).	Het Voorkeursalternatief is de afsluiting van de verkenningsfase, waarin we van heel grof naar steeds fijner werken. Het detailniveau dat bij vragen over 'stoepen' hoort, bereiken we pas in de volgende fase, de planuitwerkingsfase.	Geen

39	Bewoner	20-juli-21	Wat houdt (minnelijke) grondvererving / de grondverervingsstrategie in?	Het uitgangspunt van het waterschap is om altijd tot minnelijke overeenstemming te komen over de aankoop van uw gronden dan wel voor vestiging van een zakelijk recht waar dat van toepassing is. Hierbij gaan de koper (HDSR) en de verkoper van de grond in onderhandeling over de aankoop van de grond. Er is een webpagina volledig ingericht om de grondstrategie toe te lichten: https://www.hdsr.nl/buurt/sterke-lekdijk/grondvererving/ Daarnaast kunt u met vragen over de grondvererving altijd contact opnemen met onze coördinator grondvererving. In de planuitwerkingsfase gaat het waterschap beginnen met grondvererving. Het waterschap neemt hierover contact met u op, u hoeft hier zelf geen actie op te ondernemen.	Geen
40	Bewoner	20-juli-21	Wat is een meekoppelkans?	Meekoppelkansen zijn kansen of projecten die niet direct bijdragen aan het doel van de dijkversterking, maar wel raakvlakken hebben met de dijkversterking en ruimte vragen. Meekoppelkansen kunnen gelijk optrekken met de dijkversterking. Samen optrekken betekent combineren van werkzaamheden Daarmee kunnen we in sommige gevallen ook de financiële lasten beperken door b.v. gebiedseigen grond toe te passen.	Geen
41	Bewoner	21-juli-21	Ik woon op adres x aan de dijk. Wat gaat er precies bij mijn huis gebeuren?	Deze vraag is zeer begrijpelijk, u wilt graag meer duidelijkheid over uw perceel. Het voorkeursalternatief geeft aan wat voor type oplossing we kiezen voor een dijkzone en geeft op grote lijnen aan welke impact op de ruimte dat heeft. In de volgende fase, de planuitwerkingsfase, wordt een en ander concreter en in meer detail uitgewerkt. In de volgende projectfase kunnen we dus ook meer vertellen over wat er op uw perceel en bij uw huis gaat gebeuren.	geen
42	Bewoner	31-juli-21	Wij zouden het op prijs stellen als er ook gekeken kan worden naar de mogelijkheden om de snelheid uit de dijk te halen en het sluiptverkeer te ontmoedigen. Sowieso geen verbreding van de dijk wel	De twee wegbeheerders in dit dijktraject, de gemeente Krimpenerwaard en de gemeente Lopik, hebben geen plannen om de weg te verbreden. De weg zal na de dijkversterking dus dezelfde breedte houden. De wegbeheerders beraden zich nog op mogelijk snelheidsremmende maatregelen. Deze	Geen. Verkennen snelheidsremmede maatregelen in planuitwerkingsfase.

			bijvoorbeeld blokken in de berm verhogen.	maatregelen worden verder verkend met de gemeenten in de Planuitwerkingsfase.	
43	bewoner	31-jul-21	Tussen Dijkmagazijn en Graaf Floris IV weg wordt veel geparkeerd in de bermen ivm strandje aan de Lek. Veel verkeershinder. Suggestie is om fietsparkeerlocatie in te richten bij het schooltje aan de Graaf Floris IV weg.	De opmerking is helder. In de planuitwerkingsfase zal samen met de wegbeheerders worden onderzocht of het mogelijk is op bepaalde plekken fiets en auto parkeren beter te faciliteren om overlast te voorkomen. De suggestie voor de locatie bij het schooltje aan de Graaf Floris IV weg nemen wij daarin mee.	Geen. Verkennen in planuitwerkingsfase wat mogelijkheden zijn voor fiets en autoparkeren samen met wegbeheerder
44	bewoner	31-jul-21	Zorgen over de toekomstbestendigheid van de maalvliet bij gemaal de Koekoek.	De maalvliet functioneert naar behoeften van het waterschap. Er zijn geen onderhouds of verbeterwerkzaamheden gepland op dit moment. Eventuele instabiliteit van de Maalvliet achter het gemaal heeft geen consequenties voor de veiligheid van de dijk	geen
45	bewoner	31-jul-21	Suggestie om ter hoogte van dijkpaal 126 een wandelronde mogelijk te maken. Op dit moment is er een open uitstroom van de buitenkaadseplas.	In de planuitwerkingsfase wil het waterschap de mogelijkheden voor recreatie in de uiterwaarden verkennen om te bekijken of er verbeteringen aan te brengen zijn. Dit is een mooie suggestie en nemen wij mee in de vervolgfase.	Geen. In planuitwerkingsfase samen met omgeving en terreinbeheerder mogelijkheid van wandelronde verkennen
46	bewoner	3-aug-21	Zie bijlage Reactienota VKA ivm omvang reactie op VKA. Reactie betreft: informatie over buitendijk, dempen kopsloot polderzijde, grondverwerving, extra stoep aanleggen en nadere onderzoeken voor de versterkingsopgave.	Zie bijlage Reactienota VKA ivm omvang reactie op VKA.	Geen, afspraak gemaakt om achterliggende rapportages toe te lichten.
47	bewoner	3-aug-21	Zie bijlage Reactienota VKA ivm omvang reactie op VKA. Reactie betreft: suggestie asverschuiving naar de Lek en kansen voor op- en afritten, parkeren en verkeersveiligheid.	Zie bijlage Reactienota VKA ivm omvang reactie op VKA.	Geen, in planuitwerkingsfase mogelijkheden verkennen voor verbeteren parkeren en verkeersveiligheid.

48	bewoner	4-aug-21	Zie bijlage Reactienota VKA ivm omvang reactie op VKA. Reactie betreft: onduidelijkheid Voorkeursalternatief en Oneens met voorkeursalternatief.	Zie bijlage Reactienota VKA ivm omvang reactie op VKA.	Geen
49	bewoner	3-aug-21	Zie bijlage Reactienota VKA ivm omvang reactie op VKA. Reactie betreft: kansrijke alternatieven en VKA, landschappelijke waarde, constructies, vigerende Keur, grondverwerving, beheer en onderhoudstrook, zakelijk recht, suggesties voor locaties voor constructies, eigendom opritten.	Zie bijlage Reactienota VKA ivm omvang reactie op VKA.	Geen, in planuitwerkingsfase type en locaties van constructies nader bepalen zoals meneer voorstelt.
50	waterschap	4-aug-21	Bij het uitvoeren van een verificatieslag in het projectteam is gebleken dat de constructiezone in het VKA tussen DP172 en DP173 te krap is ingetekend.	Op deze locatie tussen DP 172 en DP 173 in dijkzone Tuinen van Willige Langerak is dit hersteld en op deze locatie is de benodigde piping voorziening in het kaartbeeld aangepast.	Aangepast kaartmateriaal in VKA bij Dijkzone Tuinen van Willige Langerak
51	bewoner	5-aug-21	Zie bijlage Reactienota VKA ivm omvang reactie op VKA. Reactie betreft: inbreng voorkeuren werkgroep, piping maatregelen, grondverwerving, beheerstrook, helling, recreatie mogelijkheden, beplanting en natuurontwikkeling.	Zie bijlage Reactienota VKA ivm omvang reactie op VKA.	Geen, in planuitwerkingsfase gesprek voeren voor verdere uitwerking Recreatie, Beplanting en Natuurontwikkeling.
52	werkgroep SAS	5 aug- 21	Zie bijlage Reactienota VKA ivm omvang reactie op VKA. Reactie betreft: proces van deelname werkgroep in project SAS, voorkeuren en opmerkingen per dijkzone.	Zie bijlage Reactienota VKA ivm omvang reactie op VKA.	Geen
53	werkgroep sas	5-aug-21	Zie bijlage Reactienota VKA ivm omvang reactie op VKA, reactie betreft dijkzone de Bol	Zie bijlage Reactienota VKA ivm omvang reactie op VKA.	Geen

54	bewoner	5-aug-21	Zie bijlage Reactienota VKA ivm omvang reactie op VKA. Reactie betreft: alternatief voorstel voor maatregel in dijkzone Schoonhoven.	Zie bijlage Reactienota VKA ivm omvang reactie op VKA.	Geen, in planuitwerkingsfase maatwerk ter hoogte van pand bespreken.
55	bewoner	5-aug-21	Bewoner geeft aan volledig achter inzending van Werkgroep SAS te staan.		Geen
56	bewoner	6-aug-21	Zie bijlage Reactienota VKA ivm omvang reactie op VKA. Reactie betreft vragen over medegebruik, grondverwerving, buitenwaartse versterking	Zie bijlage Reactienota VKA ivm omvang reactie op VKA.	geen
57	bewoner	5-aug-21	Zie bijlage Reactienota VKA ivm omvang reactie op VKA. reactie betreft vragen over invloed bewonersvereniging, piping maatregelen, grondverwerving en beheerstrook	Zie bijlage Reactienota VKA ivm omvang reactie op VKA.	geen
58	bewoner	6-aug-21	Zie bijlage Reactienota VKA ivm omvang reactie op VKA. Reactie betreft vragen over overgang tussen maatregelen en belang voor zoeklocatie buitenwaartse versterking boerenlint	Zie bijlage Reactienota VKA ivm omvang reactie op VKA.	geen

BIJLAGE 2 INGEKOMEN STUKKEN + ANTWOORD

Reactie nummer 46

Van: [REDACTED]

Verzonden: dinsdag 3 augustus 2021 10:49

Aan: Koen Mathot

Onderwerp: Fw: Bewonersbijeenkomst 31-07-2021

Goedemiddag Koen,

Naar aanleiding van ons bezoek aan de Schouw en het telefonisch gesprek van gisteren hierbij de aandachtspunten/vragen en opmerkingen per mail.

Mijn vraag aan Mike Seelen afgelopen zaterdag betrof het uitblijven van gevraagde informatie, volgens Q en A project SAS nr. 1718386 is de gehele buitendijk inclusief ondergrond afgekeurd en bij nader inzien goedgekeurd.

Wil daar graag de rapportage en de grondanalyse van ontvangen, verder een tweetal documenten bijgevoegd ter verduidelijking.

Dempen kopsloot thv DP 134:

Vanuit deze sloot is er een hoogwatervoorziening voor camping henkie en nr. 26. Vanuit te dempen kopsloot is er een pvc buis die het water transporteert naar sloot thv DP 136.

Is al eerder besproken met Erno, maar wilde dit nog even onder de aandacht brengen.

Heb altijd begrepen dat waar er versterking plaats vindt er grond verworven moet worden, vanaf DP 133 tot ca. 134,8 alleen versterking aan de buitenzijde, wat is het nut en noodzaak om aan de binnenzijde grond te willen verwerven?

Macrostabiliteit binnenwaarts tussen DP 138 en 139:

Voorgesteld om een extra stoep aan te leggen in combinatie met een talud-verflauwing op de plaats waar de macrostabiliteit begint gezien vanaf DP 138.

Er is nog veel onderzoek nodig om de juiste versterkingsmaatregel vast te stellen, volgens Erno is de versterkingsopgave gering, kan het zijn dat uit nader onderzoek blijkt dat er geen versterking nodig is? Worden we op de hoogte gehouden van deze onderzoeken?

Denk dat zo alle aandachtspunten genoemd zijn.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Reactie:

Buitendijk en informatie hierover

De buitenzijde van de dijk kan op 2 manieren afgekeurd worden: stabiliteit (STBU) of golfafslag/erosie (GEBU/GABU). STBU is sterk afhankelijk van de (diepere) ondergrond en de steilheid van het talud.

GEBU/GABU is afhankelijk van de golfhoogte (strijklengte), grasbekleding en onderliggende kleilaag in de dijk. We nemen aan dat u hier de buitenbekleding bedoelt.

In het project hebben we tussen Nota van Uitgangspunten naar Nota Voorkeursalternatief van grof naar fijn gewerkt.

- *In de eerste onderzoeksrunde is vastgesteld dat de golfbelasting op een aantal plaatsen dermate groot is dat alleen een grasbekleding (ongeacht de kwaliteit) onvoldoende is. Daarop is de bekleding in 1^e instantie afgekeurd;*
- *Later is op basis van bestekstekeningen en steekproeven vastgesteld dat overal minimaal 1,1 m klei aan de buitenzijde van de dijk aanwezig is. Dit biedt op de meeste plekken voldoende weerstand tegen golfklappen.*
- *Op de locaties waar de golven het hoogst kunnen zijn (m.n. rond Willige Langerak) hebben we de kleilaag nader onderzocht. Er bleek een voldoende dikke kleilaag aanwezig te zijn.*
- *conclusie is dat de combinatie van grasbekleding en kleilaag overal voor een voldoende veilige dijk zorgt.*

Dempen kopsloot aan polderzijde

Dank voor het nogmaals aangeven. We gaan komend jaar nog onderzoeken of dempen nodig is. Als het antwoord ja is, worden er uiteraard maatregelen getroffen tegen eventuele negatieve gevolgen. We zullen dit ook ter sprake brengen tijdens het keukentafelgesprek dat in 2022 zal plaatsvinden.

Grondverwerving ter hoogte van DP 133 tot ca. 134,8

Tussen DP 133 en 134,8 zit een bestaande piping berm. Hier zit geen grootschalige piping opgave. Zowel buiten als binnendijks vinden maatregelen plaats om weer aan de veiligheidsnorm te voldoen.

Het waterschap wil voor de gehele Lekdijk de 5 meter brede beheerstrook (binnen- en buitendijks), binnen- en buitentalud alsmede de kruin in eigendom verwerven. Het waterschap heeft echter alleen een onteigeningstitel voor de gedeelten waar maatregelen in het kader van de waterveiligheid genomen worden. Hieronder leggen we uit waarom we deze zone in eigendom willen hebben.

Het belang van waterveiligheid voor de inwoners en ondernemers van het hoogheemraadschap is groot. De Lekdijk beschermt immers een groot deel van Midden- en West-Nederland tegen overstroming. Als de Lekdijk doorbreekt kan een groot deel van de Randstad overstroomd, tot Amsterdam aan toe. Falen van deze waterkering betekent grootschalige economische schade, maatschappelijke ontwrichting en een groot slachtofferrisico. Het is daarom van groot belang dat deze functie te allen tijde geborgd wordt en dat (individuele) private belangen op de dijk ondergeschikt zijn aan dit publieke belang. Voor de huidige en toekomstige versterking van de Lekdijk, het beheer en onderhoud en het tegengaan van ongewenste ontwikkelingen kiest het hoogheemraadschap dan ook voor de meeste rechtszekerheid en wil het de daarvoor benodigde grond in eigendom hebben of verkrijgen met toepassing van het onteigeningsinstrument als uiterste redmiddel.

Door klimaatverandering neemt de dreiging toe, en daarmee ook het belang om de dijk te verstevigen en effectief te beheren. Van oudsher was de bescherming gericht op het buitentalud, met de nieuwe normering en de huidige stand der techniek rond dijkversterking neemt ook het belang van een goed beschermd binnentalud toe.

Om de dijkversterking van de Lekdijk uit te kunnen voeren is ruimte en dus grond nodig. Het hoogheemraadschap acht het noodzakelijk om hiervoor de buitendijks gelegen beheer- en onderhoudsstrook, het buitentalud, de kruin, het binnentalud en de binnendijks gelegen beheer- en onderhoudsstrook in eigendom te hebben of te verkrijgen. Deze zijn blijvend nodig voor de dijkversterking en na gereed komen daarvan en zijn belangrijk voor het uitoefenen van doelmatig beheer en onderhoud en voor het tegengaan van ongewenste ontwikkelingen voor een toekomstbestendige dijk. Indien maatregelen buiten deze hiervoor aangegeven zonering nodig zijn, volstaat voor deze maatregelen buiten deze hiervoor aangegeven zonering een zakelijk recht. Daarnaast is er tijdelijk grond nodig, als werkstrook of indien nodig voor de aanleg van gronddepots. Het hoogheemraadschap streeft ernaar voor het tijdelijk gebruik van grond gebruiksregelingen af te sluiten met de betreffende rechthebbenden.

Nut en noodzaak:

- *Het hoogheemraadschap is verantwoordelijk voor het borgen van de waterveiligheid. Het beleid van het hoogheemraadschap is niet alleen gericht op de komende dijkversterking en het huidige beheer en onderhoud, maar ook om dit op de lange termijn te borgen. Dit is niet alleen een waterschapsbelang maar ook een zwaarwegend maatschappelijk belang.*
- *Het belang van waterveiligheid neemt toe onder druk van klimaatverandering en ruimtelijke ontwikkelingen. De belasting wordt zwaarder en de te beschermen waarde wordt groter. Dit uit zich in de, in 2017 verhoogde, normen voor de waterveiligheid voor de Lekdijk. We moeten rekening houden met klimaatverandering en extremer weer (waardoor ook extremere rivierafvoeren) die ook in de toekomst tot nieuwe veiligheidsnormen leiden.*
- *Nieuwe rekentechnieken hebben geleid tot nieuwe inzichten waarmee het belang van (het beheer en onderhoud van) het binnentalud is toegenomen (afschuiving en piping). Eerder werd voor waterveiligheid gefocust op het buitentalud (erosiebestendigheid en beperkte waterdoorlatendheid) en de kruin (hoogte en erosiebestendigheid). Nu wordt ook het binnentalud daarin meegenomen en is de toestand van het binnentalud een belangrijk onderdeel van de sterkte van de dijk en krijgt dat talud daarom meer aandacht bij beheer en onderhoud. Speciaal aandachtspunt is de gevoeligheid van een eventueel knikpunt onderaan het talud.*
- *Eigendomsrecht is de meest adequate en rechtszekere bescherming die aan deze beheer- en onderhoudstaak gegeven kan worden. Het is van groot belang dat het hoogheemraadschap meer actief en gericht kan sturen in ontwikkelingen, meer actief en gericht beheer en onderhoud kan uitvoeren, ongewenste ontwikkelingen kan tegengaan als eigenaar en niet afhankelijk is van iedere individuele eigenaar van gronden aan de Lekdijk.*
- *Als eigenaar is de uniformiteit en continuïteit in geval van dijkverbeteringen gewaarborgd alsook de stabiliteit en duurzaamheid van de waterkering, het tijdig en doelmatig optreden in geval van calamiteiten alsmede voor beheer en onderhoud. Het hoogheemraadschap is bij de taakuitoefening niet afhankelijk van de medewerking van de (individuele) grondeigenaren.*

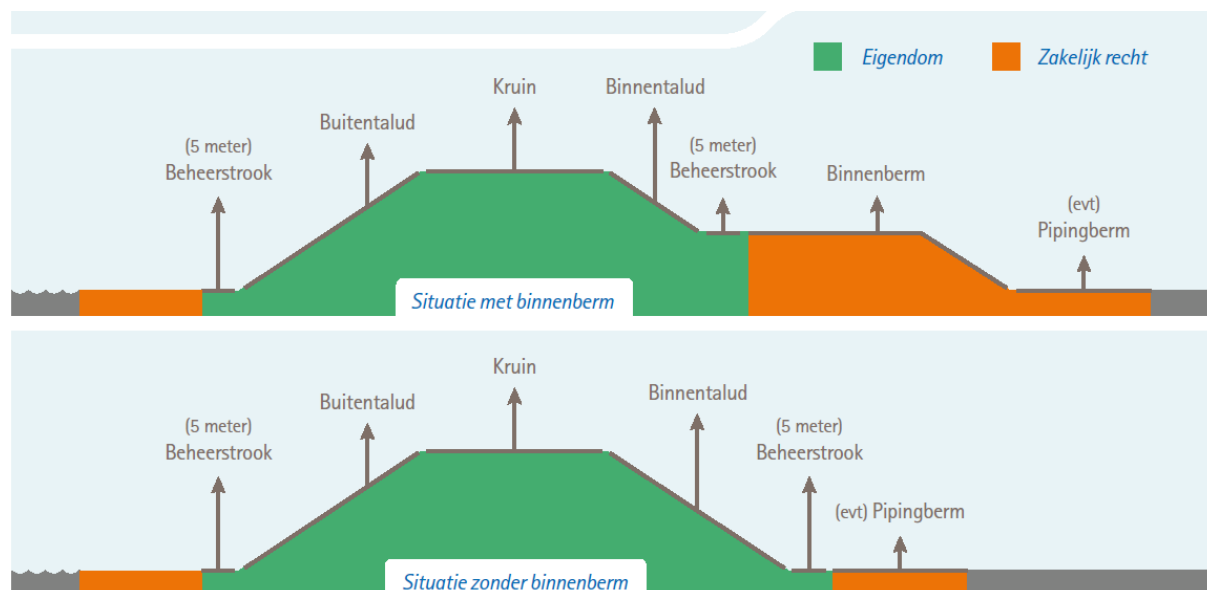
De buitenzijde van de primaire kering, die het dichtst bij de rivier ligt, dient goed beheerd en onderhouden te worden, zodat de veiligheid van de kering bij hoogwater niet in het geding is. Echter ook de binnenzijde van de primaire kering is van groot belang voor de veiligheid, stabiliteit en het tegengaan van piping. Het binnentalud en een beheerstrook van vijf meter aangrenzend aan het binnentalud, zijn voor de lange termijn waterveiligheid en onderhoud in eigendom benodigd. Hieronder wordt dit nader toegelicht:

- *Bij golfoverslag en/of overloop is een goede erosiebestendigheid van de bekleding op het binnentalud, het knikpunt en de eerste meters van de aangrenzende berm of het aangrenzende maaiveld van groot belang.*
- *Een goed onderhouden bekleding op het binnentalud, in het knikpunt en op de eerste meters van de berm/maaienveld -waarbij er geen objecten aanwezig zijn- is dus essentieel.*

- De eerste meters na het knikpunt zijn vooral van direct belang voor de veiligheid in verband met erosie nabij de kniklijn bij golfoverslag en/of overloop. De aangrenzende strook van vijf meter is vooral van belang om veilig en goed onderhoud voor de lange termijn te borgen, gericht op het hebben en houden van een goed onderhouden bekleding op het binnentalud.
- Hoe smaller de strook grenzend aan de kniklijn, hoe groter het risico op een afnemende erosiebestendigheid ter plekke. Er zijn geen richtlijnen voor de hoeveelheid meters grenzend aan de kniklijn waarvan de bekleding in een optimale staat moet verkeren. Bij het bepalen van de breedte van de strook is in ieder geval de samenhang met het gekozen overslagdebiet van belang, net zoals de taludhelling en de breedte van het binnentalud. Vanuit het beheerdersoordeel wordt de 5 meter van belang geacht om voldoende risico af te dekken. Deze breedte wordt overigens ook gehanteerd door andere waterschappen. De strook wordt beheerstrook genoemd, maar is zowel voor beheer als onderhoud noodzakelijk.
- Naast een goede grasmat en een goede kleilaag is ook een voldoende flauw talud nodig. Voor de Lekdijk geldt dat het talud niet overal flauw genoeg is. Op plekken waar we het binnentalud verflauwen voor de waterveiligheid, willen we het nieuwe binnentalud van de dijk inclusief een strook van 5 meter in eigendom verwerven.

Voor de overige binnendijs gelegen delen kan worden volstaan met een zakelijk recht.

Dit leidt tot onderstaande schematische weergave: Met groen is weergegeven voor welke delen we wel het volledige eigendom noodzakelijk achten en met oranje waar een zakelijk recht voldoende is.

Extra stoep

Een extra stoep is veel ingrijpender dan een taludverflauwing en past niet altijd binnen het beleid van het waterschap. Dit verzoek hebben wij opgeslagen in ons klanteisen dossier en nemen wij mee naar het keukentafelgesprek dat zal worden ingepland in 2022. We zullen dan bespreken of dit mogelijk is en zo ja hoe dit ingepast zou kunnen worden.

Nadere onderzoeken voor versterkingsmaatregelen

Ja, op een (beperkt) aantal locaties kan uit nader onderzoek blijken dat er in dit project geen versterking nodig is. De informatie hierover wordt gedeeld via nieuwsbrieven en

bewonersbijeenkomsten. Ook zullen de consequenties, zodra deze inzichtelijk zijn, meegenomen worden in de keukentafelgesprekken in 2022.

Reactie nummer 47

Van: [REDACTED]

Verzonden: dinsdag 3 augustus 2021 10:58

Aan: _SterkeLekdijk

Onderwerp: bezwaar gepresenteerd voorkeursalternatief Salmsteke-Schoonhoven

Geacht projectteam Salmsteke – Schoonhoven, Geachte heer Mathot, Geacht bestuur van het waterschap,

Bij deze willen wij reageren op het voorkeursalternatief betreffende de dijkverzwaring tussen Salmsteke en Schoonhoven.

Wij zijn eigenaar van, en wonen aan de Tiendweg 1 en Tiendweg 1a in Schoonhoven (tegenover de jachthaven in boerderij Roosenburg).

In het gepresenteerde voorkeursalternatief missen wij een aantal koppelkansen om dit deel van de dijk mooier maar vooral veiliger te maken.

Wij doelen op de op- en afrit naar de Tiendweg, de in- uitgang van het zwembad/jachthaven, de parkeerplaats buitendijks en de oversteekplaats van de Veerweg.

Regelmatig gebeuren hier ongelukken / bijna ongelukken omdat de situatie hier onoverzichtelijk en niet meer van deze tijd is.

De op- en afritten naar de Tiendweg zijn te smal gezien het aantal verkeersbewegingen, de oprit naar de dijk komt samen met de ingang van de jachthaven en de oversteekplaats van de Veerweg is onveilig omdat hier geen voorzieningen getroffen zijn.

Tevens zou de niet tot nauwelijks gebruikte parkeerplaats buitendijks aangepakt kunnen worden. Dit is een rommelig geheel waar veel zwerfvuil ligt, veel “gedaald” wordt en een hangplek is voor mensen die het volume van hun autoradio langdurig testen....

Hier ondervinden wij als bewoners veel last van, en voor de bezoeker aan “zilverstad Schoonhoven” (de toerist) met haar stadscamping is de entree van het centrum een gemiste kans. Auto's kunnen heel makkelijk parkeren op het grote parkeerterrein aan de west zijde van de Veerweg. Wat zou het mooi zijn om een mooi wandelpad en fietspad van de jachthaven naar de veerpont te maken.

In onze ogen zou een veel betere oplossing zijn om ter hoogte van de boerderij Roosenburg (Tiendweg 1 + 1a te Schoonhoven) de as van de dijk iets te verplaatsen richting de Lek.

Zodoende wordt:

1. Ruimte gecreëerd voor een degelijke versterking van de dijk (wellicht een constructie buitendijks)

2. Er ruimte gecreëerd om dit stuk een veel mooiere uitstraling te geven en zodoende de beleving van de jachthaven, gelegen aan een mooie dijk te vergroten.
3. Er ruimte gecreëerd om de op- en afritten te moderniseren en de verkeersveiligheid te verhogen.
4. Er direct een mogelijkheid is de entree van Schoonhoven te verfraaien.
5. De kans op schade aan onze monumentale woning bij eventuele werkzaamheden verkleind.

Voor het peilhuisje zouden we een oplossing moeten vinden, deze kan wellicht verplaatst worden.

Al met al zouden deze ideeën moeten worden meegenomen in het voorkeursalternatief om zo recht te doen aan belangen van omwonenden, weggebruikers en bezoekers van camping, jachthaven en zwembad.

Wij doen een dringend beroep op u om bovenstaand idee serieus te overwegen en u in te spannen om met betrokken partijen om tafel te gaan en door te voeren in uw voorkeursalternatief. Graag gaan wij met u hierover in gesprek alvorens dit plan ter goedkeuring wordt voorgelegd aan het bestuur.

Met vriendelijke groet,

Reactie:

Dank voor deze mail en suggesties om het gebied mooier en veiliger te maken.

Suggestie asverschuiving naar de Lek

Ter hoogte van de Tiendweg 1 en Tiendweg 1A in Schoonhoven is gekozen voor het constructieve alternatief. De afweging die gemaakt is om tot dit ontwerp te komen staat beschreven in de Nota VKA, zie achtergronddocumenten "Afweging Kansrijke Alternatieven". Voor de dijkzone Schoonhoven staat hier:

Voor het middelste gedeelte (tussen DP187 en de N216) scoort alternatief 3 Constructieve versterking het best. Alternatief 3 heeft - als we over de hele dijkzone kijken - de hoogste score op de doelen 2, 3, 4 en 5. Het kent het kleinste risico op uitloop vanwege grondverwerving en vergunbaarheid. Het heeft ook de minste negatieve effecten op de omgeving en daarmee de voorkeur van de bewonerswerkgroep. Dit geldt met name in het middendeel van de dijkzone. Ook is de ruimte voor innovatie het grootst in alternatief 3.

Er is dus niet gekozen voor een buitendijkse oplossing waarbij de as van de dijk iets opschuift naar buiten toe in de Nota Voorkeursalternatief. Overigens is het ook zo dat wanneer er voor alternatief 2 'Buitenwaartse versterking' gekozen zou zijn er in deze dijkzone Schoonhoven nog steeds constructies nodig zijn om te voldoen aan de veiligheidsnorm.

Kansen voor op- en afritten, parkeren en verkeersveiligheid

U doet suggesties en draagt ideeën aan betrekking tot de op- en afritten naar de Tiendweg, oversteekplaats naar de Veerweg, onveiligheid verkeerssituaties oplossen, anders inrichten van de parkeerplaats bij de jachthaven. Deze ideeën zijn deels ook door andere bewoners aangedragen. Deze suggesties hebben wij ook eerder besproken in een gesprek wat wij hebben gevoerd in juni 2020. Wij

zijn daarna in gesprek gegaan met de gemeente als wegbeheerder om deze ideeën te bespreken en uit te werken. Omdat deze ideeën en kansen geen onderdeel zijn van de dijkversterking en bij de wegbeheerder liggen kan het waterschap hier geen trekkersrol in pakken. Met de wegbeheerder zijn wij nog niet tot concrete verbeterpunten of uitgangspunten gekomen. De wegbeheerder heeft wel aangegeven dat het ingrijpend aanpassen van de verkeerssituatie lastig is vanwege de helling en het gewenste behoud van voldoende parkeerplaatsen.

De suggesties voor inrichting van de openbare ruimte die u doet kunnen ook in de planuitwerking, na vaststelling van het huidige voorgestelde voorkeursalternatief, nog uitgewerkt worden in de ontwerpen. Uw voorgestelde suggesties nemen wij dan ook expliciet mee naar de planuitwerkingsfase.

Reactie nummer 48

Van: [REDACTED]

Verzonden: woensdag 4 augustus 2021 08:59

Aan: _SterkeLekdijk <

Onderwerp: bezwaar gepresenteerd voorkeursalternatief Salmsteke-Schoonhoven

Geacht bestuur van het waterschap, geachte heer Mathot,

Middels dit schrijven wil ik u melden dat wij niet kunnen instemmen met het voorkeursalternatief Salmsteke-Schoonhoven.

Het gaat hierbij om de oplossing die wordt voorgesteld ter hoogte van onze woning (boerderij Roosenburg), tegenover de jachthaven.

In dit voorkeursalternatief wordt niet duidelijk of er werkzaamheden uitgevoerd gaan worden, of er versterkingen nodig zijn en welke werkzaamheden / versterkingen dit dan eventueel zouden zijn op ons perceel.

Daarmee is ook niet duidelijk hoe eventuele versterkingen van de bestaande constructie er uit gaan zien en welke consequenties dit voor ons, ons perceel en woning heeft.

In eerder overleg met Koen Mathot is gesproken over het verplaatsen van de as van de dijk richting de rivier of buitendijkse versterking.

Deze ideeën, die ik ook in de mail van 3-8-2021 10.58 uur heb verwoord (mee koppelkansen) zie ik niet terug in het gepresenteerde voorkeursalternatief.

Dat is echt een gemiste kans om deze omgeving mooier en veiliger te maken.

Verder vraagt u ons akkoord te gaan met een plan wat voor ons als aanwonende en grondeigenaar nog alle kanten uit kan.

Wij verwachten veel meer duidelijkheid alvorens in te stemmen met het voorkeursalternatief.

Wij verwachten dat u als bestuur onze ideeën en belangen serieus weegt, ons beter en op een veel eerder stadium duidelijkheid verschaft over wat ons te wachten staat en welke consequenties dit voor ons heeft.

Dat de veiligheid voorop staat is ons geheel duidelijk, maar het woongenot van mij en mijn gezin is ook van wezenlijk belang en een recht.

Conclusie: een binnendijkse versterking is ter hoogte van ons perceel heeft NIET de voorkeur en zou dus niet in het voorkeursalternatief moeten staan.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Reactie:

Onduidelijkheid Voorkeursalternatief

U geeft aan dat het huidige voorkeursalternatief niet duidelijk is over de werkzaamheden welke uitgevoerd gaan worden. Het voorkeursalternatief is het dijkontwerp op hoofdlijnen. Het klopt dat nog niet alle details uitgewerkt zijn. Zo zullen de zoekgebieden voor constructies uitgewerkt worden in de planuitwerkingsfase samen met de aannemer. De aannemer kan het beste beoordelen waar de constructie moet komen en welke afmetingen deze moet hebben. Daarnaast moet het ontwerp ingepast worden op perceelniveau. Dat willen wij doen in afstemming met de eigenaren. Ook dit zal gedaan worden in de planuitwerkingsfase waarin we zogenaamde keukentafelgesprekken zullen voeren om deze inpassing te bespreken. Het voorkeursalternatief (gekozen uit 3 kansrijke alternatieven) legt de ruimte vast waarbinnen het ontwerp verder uitgewerkt gaat worden. Op deze manier trechteren we het ontwerpproces. Dat betekent dus dat er aspecten nog niet uitgewerkt zijn in deze fase en niet duidelijk zijn.

Oneens met voorgesteld voorkeursalternatief

U geeft aan het niet eens te zijn met het voorkeursalternatief op uw perceel in verband met uw woongenot. Voor het project SAS zijn drie kansrijke alternatieven uitgewerkt:

Alternatief 1: Binnenwaartse versterking met inpassing bebouwing;

Alternatief 2: Buitenwaartse versterking met ontwikkeling (agrarisch) landschap en natuur;

Alternatief 3: Constructieve versterking met minimaal ruimtebeslag.

Ter hoogte van uw perceel in Zone Schoonhoven wordt in het voorkeursalternatief een constructieve versterking voorgesteld. Alternatief 3 heeft als we over de hele dijkzone kijken de hoogste score op de doelen 2, 3, 4 en 5. Het kent het kleinste risico op uitloop vanwege grondverwerving en vergunbaarheid. Het heeft ook de minste negatieve effecten op de omgeving en daarmee de voorkeur van de bewonerswerkgroep. Dit geldt met name in het middendeel van de dijkzone. Ook is de ruimte voor innovatie het grootst in alternatief 3.

Er is dus niet gekozen voor een binnendijkse of buitendijkse oplossing waarbij de as van de dijk iets opschuift, maar een constructie waarbij de maatregelen zo veel mogelijk op de huidige locatie van de dijk blijven.

Reactie nummer 49

Aan: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Postbus 550
3990GJ Houten.

Betreft: reactie/zienswijze voorkeursalternatief Sterke Lekdijk Salmsteke- Schoonhoven SAS

Datum: 2 augustus 2021

Beste mensen die zich bezig houden met het dijkversterkingstraject Salmsteke -Schoonhoven SAS

Op voorhand wil ik aangeven dat ondergetekende beslist niet tegen een dijkversterking is, zeker gezien de ontwikkelingen van het stijgen van de zeespiegel en de regenval die steeds meer en heftiger plaats

vindt als gevolg van de klimaatveranderingen.

Echter ik maak mij grote zorgen (als mede buurtvertegenwoordiger om de belangen van de bewoners te verwoorden in dit te verzwaren dijktraject) op de manier zoals dit nu in het vaststellen Voorkeursalternatief, zoals gepresenteerd op 31 juli 2021 in de Schouw in Lopik, en de online presentatie van de HET WATERSCHAP op 30 juni 2021.

Ik betreur het (tot heden) ten zeerste zoals de bewonersvertegenwoordigers in hun belangen zijn gehoord bij de het waterschap. Ik distingeer mij van de uitspraken welke door het het waterschap worden verwoord in de laatste informatie brief (eind Juni 2021 Nota voorkeursalternatief), waarin wordt aangegeven dat deze VKA tot stand is gekomen in nauw overleg en samenspraak, met de bewonersvertegenwoordigers. Verre van dat!!!! Er is inderdaad veel overleg geweest, maar er wordt zeer slecht naar geluisterd.

- na 2 jaar overleg, en vele avonden “huiswerk” zoals ze dat zo mooi noemden (honderd uur naar schatting) is het resultaat nul komma nul (het enige wat gehonoreerd is, is het behoud van de monumentale notenboom bij de familie Timmer aan de Lekdijk west 28, hier was al geen veiligheidsopgave (dus geen werkzaamheden), en bij overmaat van ramp is de notenboom in tussentijd ook omgewaaid en heeft het veld moeten ruimen).
- Na meer als een jaar overleg, er waren inmiddels 7 vka's waar over nagedacht, en op gereageerd is mbt alle ins en outs, worden er hier op onverklaarbare wijze, zonder enig overleg en onderbouwing een 4-tal van geschrapt.
- In allerijl wordt er een soort matrix bedacht waar de bewoners hun belangen in konden weergeven en die zou dienen als afwegingskader, om van 3 stuks (door het waterschap bepaalde) VKA's, een afweging in te maken. De status, van belang, van dit afwegingsdocument was en is me nu nog niet duidelijk. Het is schijnbaar verwerkt in de nu gepresenteerde voorliggende Nota Voorkeursalternatief. Helaas zie ik er niets van terug.
- Na ruim een jaar overleg, voorbereiding komt de het waterschap met een aanvullende eis aangaande (dat dit vanuit het waterschap niet eerder is bedacht vind ik echt onder de maat, je komt met een programma van eisen, zeker als het je eigen club is, voor je iets op touw gaat zetten) dat de boven taluds binnendijks verflauwd moeten worden (van 1:2,5 naar 1:3). Dit is geen aantoonbare eis m.b.t. stabiliteit verbetering maar noodzakelijk om straks wanneer de dijk inclusief de 5 meter beheerstrook door het waterschap zelf zal (moeten) worden onderhouden.
- Het eerder, door landschapsdeskundigen geprezen en geroemde, kleinschalige, cultuur historisch en uiterst waardevol ingerichte binnendijkse gebied met prachtige volgroeide bomen rijen bij de opritten (stoepen) en prachtige boomgaarden wordt in het voorliggende VKA totaal teniet gedaan. Terwijl dit op een goede andere manier zoals, in eerdere verkende vka's, wel zou kunnen. Hierover later meer.
- Mevr. Els Otterman gaf in de presentatie van 30/6 aan dat deze rivierdijk, de noordelijke dijk van Amerongen tot Schoonhoven, van primair belang voor de Randstad is. Bij een doorbraak/overstroming zou het water tot de stad Amsterdam gevolgen kunnen hebben. Het gaat om levens van miljoenen mensen en economisch gezien honderden biljarden euro's aan schade kunnen aanrichten. Wanneer dit van een zo essentieel groot (landelijk) belang is, moet er ook ruimte van denken en doen binnen het waterschap zijn, om uitvoering van het project voor de bewoners in ieder geval dragelijk(er) te maken. Realiseer wel dat deze bewoners (de ingelanden) deze dijk al generaties lang hebben bewerkt en onderhouden om droge voetjes te houden (en met succes). En nu zo worden afgescheept: heel ondankbaar!
- **Een vreemde zaak:** in eerste instantie wil het waterschap het gehele binnentalud van kruin dijk tot 5 meter binnen de onderteen (vlakke gedeelte) in eigendom verwerven. Als je een dijk wilt

onderhouden en beheren kan ik dit begrijpen (als je niet vertrouwt dat de huidige bewoners, die dit al eeuwen doen, niet naar behoren doen) dat je dit over de volle breedte wilt doen. In dit onderste dijkgedeelte worden volgens het voorliggende VKA (zogenaamde zoekgebied) straks constructies geplaatst om met name de piping tegen te houden. **Nu komt het vreemde:** Na concessies het waterschap (na overleg bewonersbelangen vereniging) is de te verwerven grond door het waterschap verplaatst naar 5 meter uit de teen van het boventalud. Terwijl de door het waterschap te onderhouden constructies (bentonith schermen om piping te voorkomen en damwand constructies daar waar woningen te dicht op de dijk staan) nu juist weer op de grond komen van de huidige eigenaren. Op dit gedeelte zal een keur (gebruikers overeenkomst) gaan gelden: er mag dus (haast) niets meer op dit dijkgedeelte (geen bomen en struiken, kleinvee is nog de vraag). Sterker: wanneer de eigenaar dit gedeelte niet volgens het keur zal bewerken zal hier door het waterschap op worden gehandhaafd. Het fingerende keur ondervangt trouwens nu al het gehele gebruik, beheer en onderhoud van kruin dijk tot 5 meter uit de teen van de onderberm. Waarom kan dit niet gewoon zo blijven, om van de kosten en ergernis, straks, maar te zwijgen. **En nog iets vreemds:** Gedeeltes dijk waar geen veiligheidsopgave is vast gesteld, en dus geen werkzaamheden worden uitgevoerd, zal ook geen grond verwerving door het waterschap plaats vinden. Hier stopt het (voorgenomen) beheer en onderhoud voor het waterschap dan opeens??. Ik heb vertrouwen in de eigenaren van deze gronden, anders zou ik me nog onveilig gaan voelen achter mijn dijk ☺.

- vraag: wie, hoe, wanneer en op welk afwerkniveau, wordt de verworven grond (aankoop groene gedeelte, boven-talud en 5 meter werkstrook op berm) onderhouden. Hobbelt het loonbedrijf straks (onderhoud wordt op bekknibbelt) met mega grote machines over de beheerstrook en vervolgens over de opritten (stichten)? In de huidige situatie wordt dit gewoon volgens het fingerende keur gedaan door de bewoners en kost de nog niets ook. Denk toch eens na, wordt wakker, Je verwoest meer dan dat je ooit nog goed kan doen!!
- Dan de strook met zakelijkrecht (gele en paars gearceerde gebied en dit gaat héél ver): wat houdt dit in, wat mogen bewoners (eigenaren) hier, iets bouwen, bomen planten zeker niet. Deze grond zal drastisch in waarde dalen, met al deze beperkingen. Welke worden deze beperkingen, geef dit aan, zodat we ook weten waar we straks aan toe zijn.

Het hoeft allemaal niet, let op:

- De te plaatsen bentonith schermen om piping tegen te gaan kunnen vele malen beter in het buitendijkse gedeelte (de al in eigendom zijnde beheersstrook van het waterschap) worden geplaatst. Ook het plaatsen van het bentonith scherm midden in de huidige kruin van de dijk heeft zijn kwaliteiten reeds bewezen. In de jaren 90 van de vorige eeuw is een dergelijk bentonith scherm geplaatst ter hoogte van de Koekoek dijkpaal 128+65 t/m dijkpaal 134+50. Op het voorliggende VKA is aangegeven dat hier geen voorzieningen mbt piping nodig zijn: dus het kan gewoon IN de kruin van de dijk. Door plaatsen binnendijs kan door hoge waterdruk (bij extreem hoog water) de kwel over het scherm barsten (om dit te dichten moet je dan op eigendom komen van de bewoners, om je gerust te stellen, mijn toestemming heb je dan), en kan de dijk alsnog bezwijken. Om deze overdruk te beheersen is veel moeite nodig: bigbags met zand, we zagen het laatst nog bij de Maas. Bij plaatsing buitendijs zou bij eventuele overstroom naar de zandlaag simpel een gewapende folie worden aangelegd, door de waterdruk is het gat dan gedicht. Een betere en nog een doeltreffendere maatregel (ook in het kader van natuurontwikkeling buitendijs) is het aanbrengen van een kleilaag op het bentonith scherm aflopend naar de uiterwaard cq (binnen) Lek. Bedenk het maar!!! Bijkomend zeer groot voordeel is dat er geen boor- en heitrillings-werkzaamheden tpv de (meest op staal gefundeerde) aanwezige woningen/opstallen hoeft te gebeuren. Bovenstaande is vele male geopperd, maar nog niet uitgezocht. Mijn vriendelijk verzoek dit alsnog te doen. We zullen er veel armoede, ongenoegen, overlast en bovenal veel geld mee besparen.
- Verflauwing binnen boven talud van 1 ; 2,5 naar 1;3. Helemaal mee eens, wanneer ik het dan

weer in eigendom mag hebben kan ik het ook vele malen makkelijker bewerken (machinaal maaien, nu met bosmaaier) . Tevens geeft deze taluds verflauwing veel mogelijkheden om op de plaatsen waar een hoogte tekort is dit simpel op te vangen.

- Daar deze taluds verflauwingen plaats vinden binnen en tussen de aanwezige opritten (stoepen, rollen) zoals op de toegestuurde tekeningen is aangegeven, behoeven hier geen werkzaamheden worden uitgevoerd. Bij geen uitvoering werkzaamheden (veiligheidsopgave) geen grondverwerving, dus opritten kunnen eigendom bewoners blijven. Wat nog veel belangrijker is: de alom geprezen landschappelijke waarde van de aanwezige laanbomen op de opritten kunnen gehandhaafd blijven. Hoe kan je iemand gelukkig maken. Zie je al die dagjesmensen kwijlen☺. Ik begrijp dit is maatwerk, kost iets, maar we kunnen er zoveel moois mee behouden.
- Resume: verplaatsen technische constructies (tbv piping probleem) buitendijks, of plaatsing in het midden van de huidige dijk, en nodige talud verflauwingen tussen de opritten aanbrengen en veel van de huidige landschappelijke waarden kunnen behouden blijven, cq versterkt worden door buitendijkse natuurontwikkeling. Deze opties nemen ook geen ruimte beslag in van het buitendijkse vereiste watervolume zoals gesteld door de waterbeheerder Rijkswaterstaat. WIN WIN!!

Ik ga afronden, ben teleur gesteld in hele gang van zaken. Zeker gezien het feit dat we in de vorige dijkverzwaring (1995-2002) zoveel zaken in goed overleg tussen bewoners en het waterschap hebben kunnen bewerkstelligen. Nog temeer dat we toen als bewoners hebben ingestemd met een verhoogd risico van doorbraak (wettelijke opgave was 15000 m3 Lobith, verruimd naar 16050 m3 Lobith) om een garantie te hebben dat tot 2050 geen verzwaringen zouden plaats vinden (uiteraard wel het nodige onderhoud). Nu zijn we slechts 20 jaar verder en wordt ons dit, op deze ondemocratische manier, in de maag gesplitst.

Waar een wil is kan een blijvend mooie en uiterst STERKE DIJK SAS komen.

Ik vind het behoorlijk jammer dat we nu zo op deze manier met elkaar omgaan.

Met groet,

Reactie:

Huiswerk, kansrijke alternatieven en voorkeursalternatief

U geeft aan dat het niet helder is hoe de alternatieven tot stand zijn gekomen. Medio 2020 zijn 8 oplossingsrichtingen opgesteld. Deze oplossingsrichtingen zijn opgebouwd uit zogenaamde technische bouwstenen en omgevingsbouwstenen. Deze 8 oplossingsrichtingen zijn aan de werkgroep gepresenteerd op 30 juni 2020. De 8 oplossingsrichtingen zijn uitgebreid besproken en de werkgroep heeft een extra oplossingsrichting aangedragen, nl. 5C. Deze is vervolgens opgenomen in de Nota Kansrijke oplossingsrichtingen, zie Nota Kansrijke Oplossingsrichtingen op website SAS, hoofdstuk 5.6 en het verslag van 30 juni 2020 onder documenten op de website van SAS.

Vervolgens zijn de 8 oplossingsrichtingen uitgewerkt op kaart en zijn de effecten van de 8 oplossingsrichtingen in kaart gebracht volgens de MER systematiek. Zie hiervoor Nota Kansrijke Oplossingsrichtingen hoofdstuk 6 en 6.2 voor de methodiek.

Op basis van de effectbeoordeling heeft het team 5 kansrijke oplossingsrichtingen geselecteerd. Zie hiervoor hoofdstuk 7 van de Nota Kansrijke Oplossingsrichtingen. Uit deze 5 kansrijke oplossingsrichtingen zijn 3 denkrichtingen voor alternatieven voorgesteld maar nog niet uitgewerkt op kaart. Zie hiervoor hoofdstuk 9 van de Nota Kansrijke Oplossingsrichtingen.

Vervolgens zijn tussen september en oktober 2020 bijeenkomsten met de Werkgroep SAS gehouden waarin de resultaten van de effectenbeoordeling van de 8 oplossingsrichtingen is gepresenteerd. Ook zijn de 3 denkrichtingen gepresenteerd. Zie hiervoor verslag Werkgroep SAS september/oktober onder documenten op de website van SAS. In dit overleg is ook het idee ontstaan om een Notitie Woonbeleving op te stellen waarin de belangen van de bewoners verwoord wordt.

De drie denkrichtingen voor kansrijke alternatieven uit de NKO zijn verder uitgewerkt tot drie kansrijke alternatieven en te vinden in hoofdstuk 2 van de MER rapportage in de Nota VKA. Om tot een voorkeursalternatief te komen is per dijkzone een afweging gemaakt op basis van de MER effectbeoordeling, kostenraming en inbreng door omgevingspartijen waaronder de Notitie Woonbeleving. Zie voor deze onderbouwing “Afweging Kansrijke Alternatieven” in Achtergronddocumenten van de Nota VKA.

Landschappelijke waarde

U geeft aan dat de landschappelijke waarden zoals bomen teniet worden gedaan in het voorgestelde VKA. In het voorgestelde VKA wordt over het grootste deel van het traject een constructieve oplossing met zo min mogelijk ruimtebeslag voorgesteld. Een van de redenen hiervoor is om de ruimtelijke kwaliteit aan de buiten en binnenzijde van de dijk te behouden die zo waardevol is voor het gebied. Bij een binnendijkse of buitendijkse dijkversterking zouden deze waarden nog meer aangetast worden.

Waarom constructies buiten aan te kopen grond?

U geeft aan dat het vreemd is, dat waar een versterkingsmaatregel gepland staat, de aan te kopen grens opgeschoven is naar binnen, dus alleen het binnentalud + 5 meter aan te kopen. Hierdoor kan het zijn dat een constructie nodig voor de dijkversterking buiten het eigendom van het waterschap komt te liggen en met een zakelijk recht op particuliere grond wordt aangelegd.

Door gesprekken van de Bewonersvereniging Sterke Lekdijk met het bestuur van het waterschap heeft het waterschap nogmaals kritisch gekeken naar de benodigde aan te kopen grond ten behoeve van de dijkversterking. Door deze analyse is de grens van de aan te kopen grond opgeschoven naar de dijk toe. Hierdoor kan het zijn dat een benodigde constructie buiten de aankoopgrens valt. Het waterschap heeft geoordeeld dat met name het binnentalud + 5 meter cruciaal zijn voor de veiligheid van de waterkering. Voor eventuele constructies buiten deze bovengenoemde zone is het niet nodig om ook de grond in eigendom te krijgen. De constructie zelf kan voldoende beschermd worden met een zakelijk recht waardoor het waterschap niet meer grond hoeft aan te kopen dan noodzakelijk is. Dit is ook nader toegelicht bij de reactie nummer 46 van deze Reactienota.

Waarom kan de vigerende Keur die het beheer en onderhoud ondervangt niet zo blijven?

De Keur zal van toepassing blijven op de primaire waterkering. Ook na aankoop door het waterschap. Het binnentalud + 5 meter beheerstrook wordt verworven om naast de Keur te kunnen sturen op beheer en onderhoud, het tegengaan van ongewenste ontwikkelingen en daarmee de waterveiligheid op lange termijn optimaal te borgen. Zie ook nadere toelichting van reactienummer 46.

Waarom worden op locaties waar geen maatregelen gepland staan geen gronden verworven?

Het waterschap wil zoals toegelicht bij de reactie nummer 46 de aangegeven zone van Amerongen tot Schoonhoven in eigendom verkrijgen. Echter heeft het waterschap alleen een onteigeningstitel voor die locaties waar maatregelen genomen moeten worden in het kader van de waterveiligheid. Daar kan het waterschap ook alleen een volledige schadeloosstelling bieden. Voor de locaties waar geen

maatregelen genomen hoeven te worden, heeft het waterschap geen onteigeningstitel en kan de grond alleen op vrijwillige basis worden worden. Ook op die locaties gaat het waterschap dus het gesprek met de eigenaar aan om grond te verwerven, maar zal verkoop dus op vrijwillige basis zijn.

Hoe ziet het beheer en onderhoud er uit na aankoop door het waterschap?

Het beheer en onderhoud zal na aankoop worden uitgevoerd door het waterschap en net zoals het buitentalud wordt onderhouden. Dat betekent onder andere twee keer per jaar maaien van de grasmat. Het is echter ook mogelijk dat de huidige eigenaar het perceel huurt van het waterschap. De huurder krijgt dan bepaalde voorschriften mee van het waterschap waar de huurder aan moet voldoen.

Zie ook Factsheet Medegebruik en Factsheet Grondverwerving op:

<https://www.hetwaterschap.nl/buurt/sterke-lekdijk/grondverwerving/documenten/>

Wat betekent de strook met zakelijk recht?

Bij het vestigen van een zakelijk recht maken de grondeigenaar en (in dit geval) het waterschap afspraken en leggen die vast in een overeenkomst die door de notaris wordt ingeschreven bij het Kadaster. De afspraken bepalen dat het waterschap het recht krijgt om in en/of op het perceel een waterstaatswerk te plaatsen, te hebben, in stand te houden, te inspecteren en te onderhouden. Ook als u in de toekomst geen eigenaar meer bent. Het recht 'rust' namelijk niet op de persoon maar op de onroerende zaak: het perceel.

Suggestie voor locatie constructie

U doet een aantal suggesties en noemt een aantal redenen om pipingconstructies in het buitentalud te plaatsen. Met onder andere de reden om de woningen en objecten aan de binnenzijde te ontzien van overlast. Daarnaast doet u een voorstel om een klei-ingraving toe te passen in de uiterwaarden en zo ook te combineren met natuurontwikkeling.

Met betrekking tot de locaties van de constructies is er in het VKA een zoekgebied aangewezen. De reden hiervan is dat in de vervolgfase het type constructie en de daadwerkelijk locatie bepaald zal worden samen met de aannemer. Om nu al zo veel mogelijk duidelijkheid te kunnen bieden hebben we bepaalde locaties voor constructies uitgesloten. Zo zal een gecombineerde constructie voor piping en stabiliteit altijd aan de binnenzijde komen te liggen. Voor piping vanuit diepere zandlagen zijn alleen constructies aan de binnenzijde effectief. Als piping vanuit tussenzandlagen komt kunnen constructies zowel aan de binnen als buitenzijde worden aangebracht. In het VKA is dit onderscheid zichtbaar in de constructiezones die soms tot de kruin en soms tot de buitenteen +5 m lopen. De suggesties voor een klei-ingraving in de uiterwaarden is in de afweging meegenomen en is ook te zien in het kansrijke alternatief 2 buitenwaarste versterking met ontwikkeling (agraris) landschap en natuur. Deze maatregel wordt in het VKA toegepast in zone Polder de Wiel maar is in de andere dijkzones afgevalen aan de hand van de MER effectbeoordeling en na overleg met de terreinbeheerders.

Behouden eigendom van opritten

U geeft aan dat wanneer er geen werkzaamheden aan de op- en afritten plaats moeten vinden er geen grondverwerving plaats hoeft te vinden.

Uitgangspunt in het eigendommenbeleid van het waterschap is dat waar een versterkingsmaatregel voorgesteld is - en waar een op- of afrit in ligt - deze aangekocht zal worden. Wanneer het talud of de kruin/weg aangepast worden is de kans groot dat de op of afrit ook aangepast dient te worden om weer netjes aan te laten sluiten op de nieuwe dijk. Verder geldt dat voor de op of afrit zelf een zakelijk recht ten behoeve van de huidige eigenaar zal worden afgesloten, waarin ook wordt vastgelegd dat het beheer en onderhoud van deze op/afrit bij de huidige eigenaar blijft.

Reactie nummer 51

Bestuur HDS
Poldermolen 2
Houten

Betreft: reactie op VKA dijkversterking traject Salmsteke-Schoonhoven

dd. 5/8/2021

verstuurd via email naar sterkelekdijk@hetwaterschap.nl met een cc aan Koen Mathot

Geachte bestuur,

Naar aanleiding van het gepresenteerde globale voorstel voor de uitvoering van de dijkverzwaring op bovengenoemd traject willen wij als bewoners en grondeigenaren reageren. De informatie over het project Sterke Lekdijk tot nu toe is vaag en onduidelijk. Dit komt het vertrouwen in het waterschap zeker niet ten goede. Tijdens de informatiebijeenkomsten die u tot nu toe hebt georganiseerd, zijn wij helaas niet veel wijzer geworden. Teveel werd er gezegd “misschien”, “wij denken van wel”, “dat zal de aannemer beslissen”, “zo goed als zeker”, etc etc. Daar dus nog veel (detail) zaken onduidelijk zijn is het voor ons moeilijk een mening te vormen betreffende onze specifieke eigen situatie. Maar een aantal zaken die meer op het totaal betrekking hebben willen wij hierbij zeker onder uw aandacht brengen:

- wij hebben ons aangesloten bij de bewonersvereniging sterke Lekdijk. Van hen begrijpen wij dat er diverse alternatieven mbt de uitvoering voorgesteld zijn, maar dat zij geen enkel gehoor gevonden hebben. Wij verzoeken u de inbreng van de bewonersvereniging op waarde te schatten en hen als volwaardige gesprekspartner te aanvaarden.
- uit de op 31/7 gepresenteerde tekeningen blijkt dat er diverse maatregelen getroffen gaan worden om piping tegen te gaan. Deze staan binnendijs ingetekend, iets wat wij niet begrijpen. Je zou toch zeggen dat piping juist buitendijs aangepakt moet worden, dit omdat dan het fundament van de dijk niet aangetast wordt.
- het is uw bedoeling om grond in eigendom te verwerven en zakelijk recht te vestigen op een ander deel van onze grond. De redenen zijn ons onduidelijk en per definitie zijn wij niet voor grondverkoop noch voor het vestigen van zakelijk recht. Middels de huidige keur heeft u ons inziens voldoende machtsmiddelen in handen. Tevens geldt dat wij nooit klachten van u hebben ontvangen inzake door het ons gepleegde onderhoud.
- als wij nu alle dwarsdoorsneden op tekeningen zien, dan is er overal een beheerstrook bijgekomen. Dan gaat het er dus helemaal om wat zo’n beheerstrook precies inhoudt. Zolang wij niet weten wat het karakter van de beheerstrook is kan ik ook geen andere mening geven dan daarop tegen te zijn. Duidelijk is wel dat zoals het ingetekend is, het hele aanblik van alle huizen verandert, dus zal het waardeverlies veel groter zijn dan het verlies aan meters grond. Ook het hele karakteristieke cultureel-historische beeld van alle boerderijen en historische pandjes met streekeigen tuinen, erven en boomgaardjes wordt volledig ontkracht en aangetast. Vraag is ook hoe er met de afritten omgegaan zal worden.

- na de vorige dijkverzwaring hebben wij door de langere helling vochtproblemen gekend, deze hebben wij bij het waterschap gemeld maar wij kregen geen gehoor. Ook is de op het dijkvlak aangebrachte grond van een veel slechtere kwaliteit dan voorheen. Dit komt tot uiting in meer distels en ander onkruid. Dit vraagt van ons meer inspanning dan voorheen om dit ongerief te bestrijden. Duidelijk mag zijn dat wij beide zaken in de te maken afspraken met het waterschap mee zullen nemen.
- ook op andere gebieden vragen wij om daadwerkelijke inspraak. Dit geldt oa. mbt de gesuggereerde uitbreiding recreatiemogelijkheden, de beplanting en verdere natuurontwikkeling.

Erop vertrouwend dat u ons schrijven en zo ook de andere uitingen van medebewoners serieus neemt,

Hoogachtend,

Reactie:

Inbreng voorkeuren door bewonersvereniging Sterke Lekdijk

U geeft aan dat de bewonersvereniging alternatieven hebben aangedragen en dat het waterschap hier geen gehoor aan geeft.

De bewonersvereniging Sterke Lekdijk heeft geen alternatieven aangedragen. De leden van de werkgroep SAS hebben hun voorkeuren aangedragen voor een alternatief per dijkzone. Project SAS heeft deze voorkeuren meegenomen (samen met de Notitie Woonbeleving) om een afweging te maken voor het voorkeursalternatief per dijkzone. Zie hiervoor ook "presentatie werkgroep VKA SAS 26 mei 2021" bij documenten op de website van SAS. Hier is in beeld gebracht waar de voorkeuren overlappen en waar deze verschillen. De voorkeur van de werkgroep is niet 1 op 1 overgenomen omdat er ook andere belangen meegenomen zijn in de afweging naast woonbeleving.

Piping maatregelen aan de binnenzijde

Waar een maatregel het gewenste effect heeft hangt af van het faalmechanisme, maar ook van de plaatselijke situatie. Voor piping kan een maatregel aan de buitenzijde effectief zijn om tussenzandlagen af te sluiten. Als de piping veroorzaakt wordt door diepere lagen wordt het water niet voldoende tegen gehouden en zijn vaak maatregelen aan de binnenzijde nodig om te voorkomen dat het zand daar naar boven komt. Pipe-vorming begint aan de binnenzijde (landzijde) van de dijk. Het is een soort terugschrijdende erosie. Juist een scherm aan de binnenkant voorkomt dat de pipe onder de dijk komt.

Een mooi voorbeeld van het proces en een mogelijke maatregel van een ander waterschap is te vinden via deze link:

https://www.youtube.com/watch?v=8-oZrG-Bi_E

Alleen een dunne zandlaag kan vanaf de buitenzijde geheel worden afgesloten.

Grondverwerving, zakelijk recht en Keur

De reden dat het waterschap de gronden nodig voor de dijkversterking in eigendom wil hebben staat toegelicht onder reactienummer 46.

Voor op-/afritten geldt dat deze door het waterschap worden aangekocht, maar dat voor de op-/afrit zelf een zakelijk recht gevestigd wordt zodat de toegang tot het perceel te allen tijde gegarandeerd blijft. In het zakelijk recht wordt ook vastgelegd dat het beheer en onderhoud bij de huidige eigenaar blijft.

Wat houdt een beheerstrook in en wat gebeurt er met de afritten?

Zie nadere toelichting bij de reactienummer 46..

Voor op-/afritten geldt dat deze door het waterschap worden aangekocht, maar dat voor de op-/afrit zelf een zakelijk recht gevestigd wordt zodat de toegang tot het perceel ten alle tijden gegarandeerd blijft. In het zakelijk recht wordt ook vastgelegd dat het beheer en onderhoud bij de huidige eigenaar blijft.

Helling vochtproblemen

Dit soort lokale problemen of overlast nemen wij graag op in het keukentafelgesprek wat plaats zal vinden in 2022. Wij kunnen dan ter plaatse bekijken of hier met de nieuwe dijkverzwaring wat aan gedaan kan worden of dat er een ander probleem speelt.

Recreatiemogelijkheden, beplanting en natuurontwikkeling

U vraag om inspraak op recreatie, beplanting en natuurontwikkeling.

Met betrekking tot beplanting van de woonpercelen zal er in het genoemde keukentafelgesprek bij u thuis besproken hoe omgegaan zal worden met beplanting. Dat hangt van de specifieke werkzaamheden bij u ter plaatse.

Voor recreatie en natuurontwikkeling gaan wij graag met u in gesprek. Project SAS wil in de planuitwerkingsfase de plannen van de Provincie Utrecht en Rijkswaterstaat voor natuurontwikkeling en waterkwaliteit verder uitwerken tot op het niveau van de dijkversterking. Om deze plannen uit te werken willen wij via themabijeenkomsten input ophalen van bewoners, wandelaars en natuurliefhebbers. In deze bijeenkomsten consulteren wij deze partijen en nemen dit mee in de afweging van de ontwerpen. Eind 2021 zullen wij hiervoor een oproep doen, zoals ook al op 31 juli is gedaan in Lopik.

Reactie nummer 52

**COMMENTAAR VAN DE WERKGROEP SAS OP HET
VOORKEURSALETERNATIEF VERSTERKING LEKDIJK, ONDERDEEL:
SAS**

Lopik, 5 augustus 2021

ALGEMEEN

Ten eerste betreuren wij de gang van zaken hoe wij als werkgroep door het waterschap behandeld worden. We hebben heel veel tijd en energie eind 2020 gestoken in de 3 kansrijke alternatieven die overgebleven waren uit de 7 eerdere plannen. Deze plannen zouden allen kansrijk zijn. Dat is natuurlijk logische anders hadden ze ook niet als kansrijk bestempeld kunnen worden.

Ons is toen kaartmateriaal toegestuurd om dit met de Voors en tegens af te wegen wat de beste oplossing zal zijn. Hier hebben we met de leden van de werkgroep veel uren in gestoken, wat

geresulteerd heeft in een duidelijk overzicht uitgewerkt in een Excel bestand, samengevat in een Word document aangevuld met de woonbeleving en met de opmerkingen gerangschikt naar elk zone.

Maar we moeten concluderen dat hieruit zonder verder overleg of terugkoppeling nagenoeg niets is overgenomen. Verbazingwekkend hoe de het waterschap omgaat met de leden van de werkgroep. En dan de opmerking op de presentatie op 30 juni daar werd even verteld dat het nu gepresenteerde VKA in goed overleg en dat er veel punten zijn meegenomen. Ongelooflijk hoe de het waterschap hier openlijk de feiten verdraait.

Beheerstrook

We begrijpen niet wat die voor doel heeft wat beheer en onderhoud betreft. Vanuit de beheerstrook het onderhoud doen is geen optie. Om de x aantal meter kom je een oprit tegen en moet je daar weer omhoog. Het onderhoud dat het waterschap nu uitvoert, is al slecht. En als het al gebeurt rijden mega machines op en langs de dijk om even snel onderhoud te doen. De sporen van vernieling door deze grote machines is vaak zichtbaar, en hoe gaat dit straks? Over de beheerstrook en dan maar telkens over de opritten banjeren! Want om de x meter zit deze (privé-)oprit.

Grondverwerving heeft zeker geen toegevoegde waarde voor beheer en onderhoud. Er is honderden jaren aan de dijken gewerkt zonder noemenswaardige problemen met de eigenaren. het waterschap moet geld besteden aan een sterke dijk en geen belasting geld misbruiken om land in eigendom te krijgen wat alleen maar nu en in de toekomst i.v.m. onderhoud een kostbare zaak zal zijn en blijven. het waterschap moet bij zijn kerntaak blijven: zorgen voor een sterke dijk en daar het beschikbare geld voor gebruiken.

De grondverwerving mag dan volgens het waterschap een gepasseerd punt zijn, maar voor de werkgroepleden en de vele buurtbewoners is dat zeker niet het geval. Dit proces is absoluut niet transparant doorlopen. Daarbij verschuilen achter opmerkingen als “Je moet de wet kennen” en “Het is gecommuniceerd”. Dat laatste is wel erg merkwaardig; niemand van de bewoners heeft hier ooit iets van meegekregen. Het hele grondverwervingstraject loopt daarbij als een rode draad door het proces. Dit zal zo blijven tot dat nut en noodzaak is aangetoond. Grondverwerving is voor de werkgroepleden en de buurtbewoners heel erg belangrijk. De bewoners zullen dan ook alle middelen aangrijpen om de aankoop van gronden c.q. onteigening te voorkomen.

DE WIEL (DIJKZONE 1)

Steller:

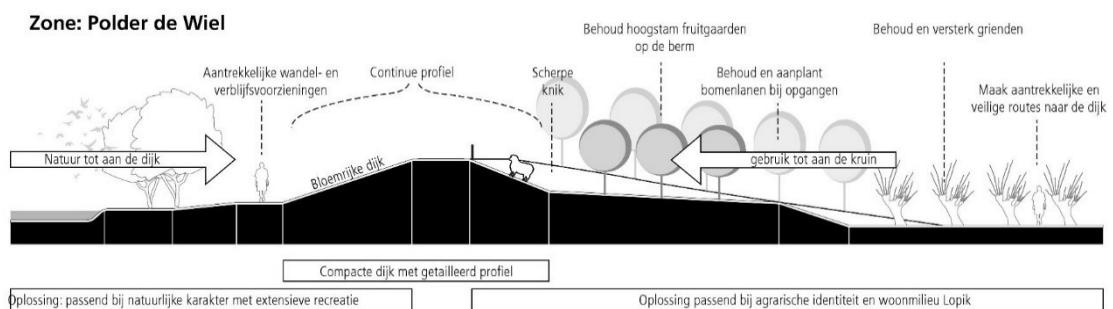
In dijkzone de Wiel is de veiligheidsopgave beperkt. In het VKA is gekozen voor een Buitenwaartse versterking met ontwikkeling (agrarisch) landschap en natuur. De pipingopgave wordt opgelost met een buitendijkse klei-ingraving. Op een aantal plekken wordt het binnentalud aan de bovenzijde verflauwd. Op het eerste gezicht is dit een mooie uitkomst. De bewoners worden zoveel mogelijk ontzien, er komt meer 'natuur' en er is meer beleving voor de recreant. Toch een aantal kanttekeningen:

Binnendijkse landschappelijke kwaliteiten

Uit het VKA: *Daarmee behouden we ook de binnendijkse landschappelijke kwaliteiten, waaronder bomenrijen en opritten in het landschap. Het onderstaande plaatje laat echter iets anders zien:*

Door de taludverflauwing zullen er bomen verdwijnen. Bovenstaande afbeelding uit VKA met de beheerstrook laat zien dat er op de beheerstrook geen bomen staan. Het plaatje laat duidelijk iets anders zien dan wordt beschreven. Het is ook niet in lijn met de afbeelding die we eerder hebben gezien in de nota van uitgangspunten, zie onder.

Recreatie vs beheerstrook

Uit Nota van uitgangspunten: *Hier liggen veel kansen om bijzondere verblijfplekken te maken die gekoppeld zijn aan een wandelrondje vanuit Lopik.*

De dijkbewoners vinden het natuurlijk fijn dat iedereen kan genieten van dit mooie stukje Nederland. De focus op recreatie en beleving mag echter niet ten koste gaan van de privacy en gevoel van veiligheid van de bewoner. Indien het waterschap een beheerstrook in eigendom heeft vervalt het recht van de bewoner. Ik kan me voorstellen dat er op termijn wandelpaden, verblijfplekken en parkeerplaatsen op het binnentalud worden gerealiseerd. Hoe worden de belangen van de bewoner voor de lange termijn daarbij geborgd?

Beleving vs beheerstrook

Op dit moment genieten wandelaars en fietsers van de grazende schapen, divers aangelegde (en goed onderhouden) tuinen en fruitbomen. Omdat het gras op het talud goed wordt onderhouden is er ook zicht op al dat moois. het waterschap gaat er blijkbaar vanuit dat de bewoners de beheerstrook 'terug huren'. Dit is echter een aanname. Er ontstaat een ontzettend rommelig beeld dat de beleving niet ten goede komt. Ik vraag me ook af hoe het waterschap het onderhoud gaat plegen. Waarschijnlijk groot materieel en een lage frequentie.

Huren van beheerstrook

Dat de bewoner de beheerstrook kunnen huren komt als een 'duvel uit een doosje'. Ik kan mij niet aan de indruk onttrekken dat dit bewust is achtergehouden om geen onrust te veroorzaken. Bewuste misleiding dus. Niet fair om zo om te gaan met een groep actieve welwillende 'dijkers' die heel veel tijd en energie steken in dit project. Ik sluit mij aan bij het pleidooi van [redacted] om een goed zakelijk gebruiksrecht mogelijk te maken voor bewoners

SCHAARDIJK EN BOL (DIJKZONES 2 EN 3)

Stellers [redacted]

Voor ons helaas veel raadsels in het maken van de vergelijkingen. Wat we denken te kunnen zien is een aantal serieuze veranderingen waar te nemen:

- Daar waar voorheen flink wat binnendijkse gronden eerst onder een zakelijk recht zouden gaan vallen, komen deze nu in eigendom van het waterschap:
 - vanaf begin 125.8 tot Koekoek niet
 - vanaf Koekoek tot 133 Tiendweg volledig; dit is zeer opmerkelijk omdat op dit stuk reeds een bestaande constructie aanwezig is en er volgens ons geen Veiligheidsopgave bestaat.
 - Vanaf Tiendweg tot traject De Bol weinig verandering
- Daarnaast zou er een as-verschuiving naar de rivierzijde gaan plaatsvinden, maar we kunnen niet zien welke invloed dat wel/niet heeft.

Sowieso is zeer relevant of de extra aan te brengen constructies buitendijks kunnen/zullen zijn.

Omdat er dus nog wel deels met zakelijke rechten wordt gewerkt, is sowieso de vraag waarom dat dan niet op gehele stuk gehandhaafd blijft.

Natuur

Alleen de natuur aan de buitenzijde is van belang (heilig verklaard gebied N 2000) waardoor aan de binnenzijde veel waardevoller natuur moet wijken.

Erg gemakkelijk om als projectteam te verschuilen achter N2000, terwijl A wegen wel aangepast gaan worden in N2000 gebieden met dus meer verkeer en meer uitstoot.

Landbouw

Grond onteigenen met de mogelijkheid deze terug te pachten. Dit zorgt voor veel vragen:

Welk contract?

Pachtbescherming?

Welke prijs?

Welke termijn?

Geen bedrijfszekerheid.

Investerings/grondverwerving

Gronden onteigenen, volledige schadeloosstelling. Als eigenaren niet terug pachten heeft het waterschap ook het onderhoud van de dijk. En dat zonder dat nut een noodzaak zijn aangetoond om gronden te onteigenen.

Een aanzienlijk kostenpost welke door de gemeenschap opgebracht moet worden.

BOERENLINT (DIJKZONE 4)

Stellers: [redacted]

In het boerenlint hadden de bewoners unaniem gekozen voor een buitenwaartse oplossing en zich hiervoor uitgesproken in hun gezamenlijke schriftelijke commentaar en tijdens de bespreking van de laatste 3 kansrijke alternatieven. De oplossing van een kleine buitenwaartse verschuiving met klei-ingraving in de uiterwaard leek veel natuurlijker en duurzamer dan de constructieve oplossing en zou de woonbeleving, privacy en gevoel van veiligheid van de bewoners veel minder aantasten. De bewoners vroegen zich wel af waarom er ideeën waren om de dijk zo ver naar buiten te verschuiven (op sommige plekken zelfs 18 meter) omdat iedereen zich ervan bewust is dat “ruimte voor de rivier” een belangrijk principe is en er compensatie hiervoor nodig zou zijn. Dit alternatief is ook juist op deze grondslagen niet haalbaar gebleken.

Opvallend is dat in de zone van de Schaardijk wel een buitenwaartse oplossing wordt gekozen, waar de Lek al heel smal is en er binnendijs geen bebouwing is. Waarom kan het daar dan wel?

Ook hebben we aangegeven dat de verplaatsing op bepaalde punten wel erg ver is, in onze ogen onnodig en te veel en te kostbaar, maar daar is tot op de dag van vandaag geen reactie op gekomen. De oplossing is door aan de buitenkant door klei ingraven en werken vanuit de huidige dijk naar buiten. Maar geen totale nieuwe dijk richting de lek. Werken aan de binnendijk met de huidige veelal op staal gebouwde huizen zal zeker schade aan deze huizen geven nu maar zeker in de toekomst... Is het waterschap dan nog aanspreekbaar?

Constructieve oplossing

1. In het boerenlint zijn zeer veel oude en historische panden die niet zijn onderheid (dit geldt voor de meerderheid van de huizen). De kans op beschadigingen door heiwerkzaamheden is niet ongegrond. Bewoners zullen lange tijd in angst zitten. Ook na herstel achteraf en vergoeding van de schade blijft de waarde van het onderpand aangetast en bewoners zullen zich min of meer voelen als in het Groningse aardbevingsgebied.
2. De zoekzone voor de plaatsing van damwanden en schermen loopt in sommige gevallen tot aan de gevel van de huizen wat bovenstaande nog verergert en ook een aantasting van alle voortuinen en het gebied rondom het huis betekent.
3. De vraag is hoe onderhoudswerkzaamheden aan de schermen en constructies het hele grondstuk telkens weer overhoop zullen halen. Hoe vaak moet er onderhoud worden gepleegd aan de schermen en hoe vaak moeten deze worden vervangen?
4. De constructieve oplossing is minder duurzaam, zowel in tijd als qua natuurwaarden, dan een buitenwaartse oplossing met klei-ingraving.
5. Aan het dwarsprofiel te zien, vindt er ook een kleine kruinverschuiving naar binnen toe plaats. Samen met de taludverflauwing levert dit een verschuiving van de beheerstrook naar binnen toe op. Kan de kruinverschuiving niet naar buiten gebeuren? De taludverflauwing van het binnentalud is op zich geen probleem; het wordt dit vooral door de voorgenomen grondverwerving.

Cultuurhistorie en landelijk karakter

6. In de Nota van Uitgangspunten was opgenomen dat het karakteristieke cultureel- historische beeld en cultuurlandschap van de boerderijen en historische pandjes met streekeigen tuinen, erven, fruitbomen en bomen langs de op- en afritten zoveel mogelijk behouden zouden worden en het verhaal van het oudhoevig land zichtbaar zou blijven. Het profiel zoals dat nu bij het VKA is opgenomen toont dat het binnentalud en beheerstrook helemaal leeg zijn gemaakt, dat in die strook alle fruitbomen zijn weggelaten en ook heggetjes en bomen langs de op- en afritten pas beginnen vanaf de 5 meter op de binnenberm. Hiermee worden de karakteristieke kenmerken van

dit landschap heftig aangetast en ontstaat een merkwaardig beeld. De dijk wordt kaal gemaakt en gaat eruitzien als de dijken langs de Waddenzee. Als de stukken land deels worden teruggehuurd en deels niet, wordt het een grote lappendeken. Al met al treedt er een verlies op van de streekarakteristieken en cultuurhistorische waarden, de natuurlijke aanblik en recreatiewaarde.

7. De hele aanblik en woonbeleving van alle huizen verandert, dus het waardeverlies is veel groter dan het verlies aan meters grond.
8. Als het binnentalud en de beheerstrook eigendom is van het waterschap en deze er net zo uit ziet als het buitentalud, bestaat de kans dat het publiek dit als publieke gronden ziet met vrije toegang voor voorbijgangers. Je zou dan kunnen krijgen dat men daarin gaat zitten, wandelen, picknicken, sleeën, mountainbiken en motorcrossen, zoals nu ook gebeurt op het buitentalud. Dit betekent een grote inbreuk op de privacy, veiligheid en woonbeleving van de bewoners.

Beheersstrook

9. De beheerstrook was geen onderdeel van de opzet bij de bespreking van de 3 laatste kansrijke alternatieven en kwam niet in de tekeningen voor. Daardoor hebben de werkgroep en de bewoners hierop niet kunnen reageren. Dit betekent dat er geen reacties van bewoners op dit punt meegewogen konden worden in het voorkeursalternatief.
10. Het is nog steeds niet duidelijk waarom het nodig is dat het waterschap het eigendom verwerft van het binnentalud en de eerste 5 meter van de binnenberm. Het enige argument dat gegeven wordt is:
 - De beheerstrook is cruciaal voor de veiligheid van de dijk als er water overstroomt. Om uitspoeling te voorkomen is het belangrijk dat er een goede grasmat ligt met zo min mogelijk obstakels. Met de beheerstrook wil het waterschap dat waarborgen.
 - De vraag is of het daarvoor nodig is dat het waterschap eigenaar is:
 - Via de keur kan het waterschap eigenaars verplichten om het binnentalud en de binnenberm zo te onderhouden als gewenst is.
 - Diezelfde keur bepaalt ook hoe het waterschap de strook zelf zou moeten onderhouden.
 - het waterschap wil de strook weer op basis van een overeenkomst bij de bewoners/huidige eigenaars in gebruik geven, die het dan vervolgens ook weer op basis van de keur moet onderhouden. Dat komt dan op precies hetzelfde neer als wanneer de huidige eigenaars eigenaar blijven en het op basis van dezelfde keur blijven onderhouden.
 - Het gegeven argument impliceert dat het waterschap van mening is het onderhoud beter uit te kunnen voeren dan de bewoners. Als je het huidige onderhoud van het binnentalud, dat wordt onderhouden door de bewoners, en het buitentalud, onderhouden door het waterschap, met elkaar vergelijkt is het vrij duidelijk dat, in de overgrote meerderheid van de gevallen, het binnentalud momenteel beter wordt onderhouden dan het buitentalud. Dus dat argument gaat niet op.
 - Er is geen bewijs in de vorm van slecht onderhoud door de bewoners, bijvoorbeeld in de vorm van een groot aantal aanschrijvingen van cruciaal slecht onderhoud door bewoners, dat daarna niet door die bewoners is opgelost.
 - Het argument dat in de voorlichtingsbijeenkomst op 30 juni jl. werd gegeven voor de grondverwerving, inhoudende dat sommige bewoners het binnendijkse talud niet goed zouden onderhouden, is erg zwak, zoals bovenstaand al aangegeven. Als er al bewoners zijn die dat slecht doen, kan het toch niet zo zijn dat alle bewoners het slachtoffer worden van een enkele eigenaar die het talud niet goed bijhoudt? Dan kun je beter in overleg treden met de eigenaars die het niet goed doen om verbetering te bewerkstelligen. Het kan zijn dat men gewoon niet goed op de hoogte is van de normen en regels op dat gebied.

- Onderhoud door het waterschap zal betekenen dat er met groot materieel tweemaal per jaar gemaaid zal worden. Het onderhoud door de bewoners gebeurt over het algemeen met handmachines of door beweiding met schapen en geiten en met grote regelmaat. Het is makkelijk in te zien dat de kans dat de dijk kapot wordt gereden, de trekkers op- en afritten zullen beschadigen etc. aanzienlijk hoger is in het eerste geval. Bovendien zal de grasmast veel dichter zijn bij regelmatig maaien c.q. beweiden door kleinvee.
 - Er wordt niet als argument genoemd dat de beheerstrook nodig is in noodgevallen. Het staat buiten kijf dat het waterschap in dreigende situaties en noodgevallen onbeperkt toegang moet kunnen hebben tot de betreffende zone en dat geen van de bewoners daartegen zou kunnen zijn. Het recht daarop is gewaarborgd in de Waterwet en de daarop gebaseerde regelingen.
11. Het is veel goedkoper voor het waterschap en het gaat hier om gemeenschapsgeld- om het eigendom bij de bewoners te laten, de controle goed te organiseren, de keur goed aan de bewoners uit te leggen en toezicht te houden op het onderhoud, dan om alles te kopen en zelf te moeten onderhouden.

In gebruik geven beheerstrook bij bewoners

Het is positief dat het plan is om de beheerstrook na grondverwerving/onteigening in gebruik terug te geven aan de huidige bewoners. Echter, een huurovereenkomst van 10 jaar geeft de bewoners niet voldoende rechten.

- Wat betekent de benadrukking van “huidige” bewoner? Houdt dit in dat een nieuwe bewoner bij verkoop een dergelijke overeenkomst niet kan voortzetten? Dat betekent een waardevermindering van het perceel.
 - Een overeenkomst van 10 jaar geeft geen garantie voor de toekomst.
 - De vraag is welke prijs hiervoor betaald moet worden. De huidige eigenaren moeten hun grond verkopen, vervolgens weer terug huren en ook het onderhoud doen. Dat is wat veel van het goede. Het wordt opeens wel veel duurder voor de eigenaren.
 - Er is geen garantie dat er niet opeens fiets- of wandelpaden, picknickbanken of wat dan ook in het binnentalud en de 5 meter strook worden aangelegd. Bewoners kunnen daar dan niets tegen doen.
12. Kortom: het is veel redelijker en meer proportioneel om de bewoners een goed zakelijk gebruiksrecht op de betrokken grond te geven, dat ingeschreven kan worden in het kadaster en meeverkocht kan worden met de grond, waar geen betaling tegenover staat.

Onderzoek naar alternatieve buitenwaartse oplossing

In de beschrijving van het voorkeursalternatief wordt gemeld dat op het stuk tussen DP153 en DP164 onderzocht wordt of het veiligheidsprobleem opgelost kan worden met een beperkte buitenwaartse asverschuiving in combinatie met innovaties.

13. Is het niet mogelijk dit al vanaf een eerder punt te doen? Voor het hele boerenlint is een buitenwaartse asverschuiving een betere oplossing, ook al is deze maar zo klein dat de binnenwaartse taludverflauwing gecompenseerd wordt.
14. Er is een aantal panden dat erg dicht tegen de dijk staat. Daar zou een kleine verschuiving naar buiten veel oplossen. Op het stuk vanaf het begin van het Boerenlint tot aan de genoemde DP 153 betreffen dat vooral huisnrs. 47/48, 43 en 39. Vooral voor het voorhuis van huisnrs. 47/48 is dat van belang omdat bij dat perceel geen grond aan de zijkant van het perceel beschikbaar is; de

bewoners zijn volledig afhankelijk van de grond aan de voorkant voor parkeren etc. en in de huidige oplossing leveren zij veel leefruimte in. Bij dijkpaal 152 gaat de dijk iets naar binnen, dus als je hem daar iets naar buiten zou verschuiven los je het lokale probleem op.

15. Het ligt wel voor de hand de asverschuiving naar buiten zo klein mogelijk te houden met het oog op de benodigde ruimte voor de afvoer van rivierwater bij extreem hoog water. Compensatie kan wellicht gevonden worden door het iets verder uitgraven van de bestaande nevengeulen.

TUINEN VAN WILLIGE LANGEREK (DIJKZONE 5)

Steller [REDACTED]

Sinds november 2019 zijn we inmiddels in gesprek met het waterschap over de dijkversterking SAS. Na veel aandringen hebben we in gespreken tussen werkgroep en het waterschap wel de nodige inbreng gehad over de woonbeleving.

Woonbeleving

Hiervoor hebben we in de voorbereiding van het voorkeursalternatief de nodige aandachtspunten en onderwerpen opgegeven. Hiervoor zijn twee belangrijke onderwerpen aangereikt:

- Kwijt raken van eigen bezit aan de overheid zonder inspraak is een zeer negatief gevoel bij de woonbeleving.
- Door de verandering van de eigendomssituatie zal er op termijn publiek in welke vorm (fietsen, voetgangers of gemotoriseerd verkeer) onder aan de dijk komen en daarmee dichterbij de woningen.

Dus de vraag aan het waterschap: Hoe gaat het waterschap dit negatieve gevolg op de woonbeleving verwerken in de toekomst?

Het antwoord van het waterschap is als volgt:

Team Grondzaken werkt aan een voorstel om vanuit het waterschap dit soort ontwikkelingen voor deze situaties niet toe te staan op eigendom van het waterschap. Dit is nog niet klaar en er moet nog over besloten worden. Zodra hier duidelijkheid over komt zetten we dit ook op onze website en communiceren we dit in individuele gesprekken.

Tijdens mijn gesprek met de omgevingsmanager in december 2019 is er over dit onderwerp in de notulen vermeld:

Bij bewoners leeft de angst dat als het waterschap de steunberm aan de binnenkant van de dijk in eigendom heeft verkregen dat het dan makkelijker is om een weg op deze berm aan te leggen. Dit vinden de bewoners niet gewenst en schendt de privacy meer. Deze opmerking nemen we ook mee in de informatievoorziening.

het waterschap blijkt inderdaad sterk te zijn in het informeren maar alleen geen inhoud daarin mee te geven. We zijn nu anderhalf jaar verder en op dit onderwerp is nog altijd volledige onduidelijkheid. Het begrip woonbeleving is dan ook een wassen neus om de burgers maar van het lijf te houden en niet om hier inhoudelijk wat mee te doen. Het huidige concept VKA zegt hier naar mijn mening ook in het geheel niets over. Dat is tekenend hoe het waterschap met de burgers omgaat.

Tekst in de concept VKA

Wat er nu in het concept VCA staat vermeld op de website over de tuinen van Willige Langerak:

Leidende waarden

In dijkzone Tuinen van Willige Langerak ligt het boerderijlint met de rug naar de dijk toe. Daardoor grenzen hier veel achtertuinen aan de dijk. In de uiterwaarden zijn natuurwaarden en met de versterking kunnen we zoeken naar het optimaliseren van de riviernatuur in de uiterwaarden. Ook hier willen we het karakter van het landschap zoveel mogelijk behouden. We laten de tuinen aan de binnenzijde van de dijk en het oudhoevig landschap dat haaks over de waterkering ligt intact. Daarmee houden we ook de natuur en de woonbeleving in stand. Daarnaast kunnen we hier buitendijkse maatregelen lastig inpassen en verstoren deze bovendien het landschap eerder dan wanneer we de huidige kwaliteiten versterken.

Veiligheidsopgave

In de dijkzone Tuinen van Willige Langerak speelt een opgave voor macrostabiliteit binnenwaarts (verzadigd) en een opgave voor macrostabiliteit buitenwaarts. Over een deel van de dijkzone is er ook een pipingopgave.

Hier wordt gesproken over oudhoevig landschap.

Oudhoevig betekent: Ontginningsvorm op zandgronden, voor de grote heideontginningen van de 19e eeuw, in tegenstelling tot het heideontginningslandschap. Daar is hier volgens ons geen sprake van, want we leven hier in een droog gemalen polder, dus niets geen heide.

Ook ligt deze dijk er nog maar 21 jaar (aangelegd rond de recente eeuwwisseling inclusief ruilverkaveling, dus de sloten zijn toen ok verlegd). Dus ook de natuur is hier nog maar 21 jaar en rond de eeuwwisseling is de hele uiterwaard ook aangepast, dus waarom zou dat nu ook niet kunnen? (Dit geldt voor het hele traject Schoonhoven-Salmsteke).

De opmerkingen: We laten de tuinen aan de binnenzijde van de dijk en het oudhoevig landschap dat haaks over de waterkering ligt intact. Daarmee houden we ook de natuur en de woonbeleving in stand.

Is in het geheel niet juist voor de woonbeleving. Uit deze tekst blijkt dat het waterschap een heel andere kijk en definitie hanteert voor de woonbeleving dan de bewoners van de dijk. Ook na de nu aankomende dijkversterking zal het geheel traject een zwarte kleilaag zijn over de gehele binnenkant van teen tot kruin en is het karakter van het landschap volledig verdwenen en moet weer enkele decennia groeien voordat we zijn waar we nu zijn. Dit geldt ook voor de nu voorgenomen maatregelen voor de buitendijkse kant. Dus van het zoveel mogelijk behouden zal zeker geen sprake zijn en zal dus opnieuw ontwikkeld moeten worden. Daarmee is deze tekst: *Daarmee houden we de natuur en de woonbeleving in stand* in dit concept VCA ook geheel misplaatst.

Op zich voor ons als bewoners niet iets waar we nu al mee gerekend hadden, maar als het moet dan moet dat maar, maar wel zonder overgang van eigendom.

Ook is er eind jaren 90 verteld dat de dijk nu een steunberm moest krijgen voor de macrostabiliteit. Nu na 20 jaar is dat nu al niet meer voldoende terwijl de afvoercapaciteit door de Lek niet verhoogd is.

Ook werd er toen door het waterschap gemeld dat er de komende 50 jaar geen ingrijpende acties meer nodig waren. Ook in het huidige Technische Nota van Uitgangspunten wordt gesproken over een levensduur van 50 jaar en voor constructies van 100 jaar.

Als de omstandigheden zo snel veranderen is dit toch een onjuist uitgangspunt ?

Hydraulische Randvoorwaarden

Deze hydraulische randvoorwaarden bepalen namelijk wel hoe de plannen in de uitvoering worden opgesteld en uitgevoerd. En dat betekent dan ook dat de hydraulische randvoorwaarden volledig moeten zijn en ook in het VCA juist zijn gehanteerd. Ik neem aan dat de technische nota van uitgangspunten van 10 april 2020 nog altijd leidend is m.b.t. de technische aspecten van deze dijkversterking. Ik kan dit niet direct uit de concept VCA opmaken, maar dat leid ik af uit de nota van uitgangspunten en daar wordt in verwezen naar de Technische NVU -SAS.

Dat is dan ook het meest kritische punt van de hele voorbereiding. En het is dan ook op zijn zachts gezegd opmerkelijk dat er nog geen inhoudelijke overleggen geweest zijn met RWS, want dan komt de feitelijke technisch inhoudelijke zaak wel op tafel. Gezien de gevolgen van starten met onvolledige randvoorwaarden (zie Afsluitdijk, meerwerk 200 miljoen en 3 jaar vertraging) lijkt het mij toch wel raadzaam om de randvoorwaarden wel eerst goed duidelijk te hebben voordat we over details gaan discussiëren van aankleding nadat de werkzaamheden zijn afgerond.

Wij als werkgroepleden kennen niet alle details die gehanteerd zijn bij de dijkversterking van 1995-2000, maar wat ik wel zeker weet is dat daar toen ook het afvoerdebit van 16000m³/s (bij Lobith) is gehanteerd en dat wordt nu ook in deze NVU gehanteerd.

RWS heeft rond de eeuwwisseling de afvoer via de Waal verhoogd en daarmee via de Lek verlaagd van 33% (afvoer Lobith) naar 19%. Dit betekent ca 43 % minder naar Pannerden en daarmee de IJssel en Neder-Rijn. Dit compenseert meer dan voldoende de toename die de Waterwet in 2017 heeft voorgeschreven.

Als we nu in de schetsen zien hoeveel grond er aangevoerd moet gaan worden is dat zeker 50% van wat er al ligt. Dat geeft wel de indruk dat er nu geen simpele vervroegd onderhoud wordt gepleegd, maar dat er rond de eeuwwisseling iets compleet is vergeten of onjuist uitgevoerd.

Ook als we doorvragen wie de bestaande zomerdijk onderhoud blijkt dat niet duidelijk te zijn bij het waterschap en is het antwoord: waarschijnlijk Staatsbosbeheer of RWS.

Het gevolg is in ieder geval wel zeker; de waterstand in de uitwaard zal het komende decennia zeker veranderen om dat de duiker in de zomerdijk niet meer onderhouden wordt en daarmee de waterstand in de rivier niet voor de zomerdijk blijft maar tegen de dijkteen gaat komen. Laat dit nu net op een gedeelte zijn wat bij zuidwesterstorm zwaar belast wordt en ook in het verleden al eens is doorgebroken. De invloed van het water op de buitendijkse teen en de stabiliteit van de dijk is tot nu toe nog een onbeantwoorde vraag en versterkt daarmee ook de verdenking dat de hydraulische randvoorwaarden niet goed zijn verwerkt in dit VKA. Hiermee blijkt dus dat de klimatologische omstandigheden en verandering van omgeving op termijn die nu al ingeschat kunnen worden nog niet goed verwerkt te zijn in het VCA.

En dat terwijl de TNVU wel zegt dat dit deel specifiek is gecontroleerd.

Kosten dijkversterking

In de nota van uitgangspunten (par 6.7 Conclusies en aanbevelingen) staat het volgende:

Op basis van de kostenanalyse wordt geconcludeerd dat oplossingsrichting 3 het gunstigste scoort. Dit komt doordat er relatief weinig grond opgekocht dient te worden (lage vastgoedkosten).

Als we nu even bij het HWBP kijken, en als referentie de afsluitdijk weer nemen en de kosten per kilometer dijkversterking beschouwen ook in relatie dat de opgelegde faalkans komen wij tot de volgende resultaten:

Afsluitdijk: faalkans 1:10000, aanneemsom 550 m (uitvoering) = dus 17,2 milj per kilometer exc lopend meerwerk van 200 milj.

Afsluitdijk 32 km, aanneemsom (550+200) 32 = 23.4 milj euro/km, faalkans 1:10000

Dijkvak 15.1, HDBWP begroting 9 milj per kilometer met een marge van 33% faalkans 1:30000

In de Strategienota grondverwerving wordt gesproken over 372 Ha te verwerven. het waterschap heeft hiervoor een bedrag begroot van 3.3 miljoen. Dit komt overeen met een kostenpost van 66000 euro per kilometer. Daarmee is de kostenpost voor vastgoed toch niet leidend voor de afweging van een alternatief gezien de kosten voor de versterking zelf?

Overigens is nog nergens terug te vinden waar de voorbereidingskosten nu betaald/gemaakt worden die door de ingehuurde ingenieursbureaus gemaakt worden en door het waterschap zelf.

Wat ook opvalt is de begroting van het waterschap in 2010 ca 92 milj bedroeg en voor 2021 132 milj.

De toename van de begroting per jaar (ca 4 milj) is al meer dan de begroting voor de grondverwerving alleen en die al van 2011 loopt. Daarmee lijkt mij bevestigd dat het waterschap de grond voor een appel en een ei in bezit wil krijgen en niet voor de veiligheidsopgave. het waterschap misbruikt de veiligheidsopgaven voor deze grondverwerving.

Overigens zijn de hydraulische belastingen op de Afsluitdijk anders (zwaarder) dan op de Lekdijk. Dit verklaart deels het grote verschil, maar geeft ook aan dat pas een goede kostenafweging gemaakt kan worden als de hydraulische randvoorwaarden 100% helder zijn en correct zijn toegepast en het ontwerp op deze juiste hydraulische randvoorwaarden is gedimensioneerd. Dit is in het huidige concept VKA niet duidelijk zichtbaar.

Hoe heeft het waterschap nu geverifieerd of de hydraulische randvoorwaarden met klimatologische omstandigheden volledig zijn en dat deze voorwaarden op een juiste wijze verwerkt zijn in dit Voorkeursalternatief?

Dijkconstructie

In het verleden waren de dijken volledig opgebouwd uit klei. Dit was duidelijk zichtbaar tijdens de versterking rond de eeuwwisseling. De huidige dijk is afgegraven tot aan de huidige steunberm en er is toen buitendijks een nieuwe dijk aangelegd (Boerenlint) Bij de tuinen van Willige Langerak is de dijk omgelegd richting Tiendweg.

De dijken zijn nu opgebouwd uit zand en afgedekt met een kleilaag van ca 1 mtr.

Het gevolg is nu de dijkbekleding veel belangrijker is geworden dan vroeger, want zand biedt heel weinig weerstand tegen water en golven, klei is daar vele malen beter toe in staat. Bij duinen wordt de capaciteit gevonden in brede stroken van honderden meters en wordt dus gebruik gemaakt van het feit dat er veel ligt en niet alles in een keer wegspoelt. Bijkomend feit is dat bij zand na elke storm er weer hersteld moet worden. De reden dat er nu zand in de dijk wordt toegepast is enkel en alleen een commerciële afweging: Zand verwerkt makkelijker dan klei en is daarom ook goedkoper. Daarmee wordt de sterkte (stabiliteit door verzadiging) van de dijk negatief beïnvloed in vergelijking met een massieve kleidijk. Dit is ook duidelijk zichtbaar op de oude dijkvoet van voor 2000. Deze dijkvoet overstroomt nu regelmatig en heeft aan beide kanten water staan, maar blijft wel in tact, ook bij overstromingen.

Aangezien er nu ingrijpende maatregelen genomen moeten worden om de dijk te versterken die helemaal los staan van het onderhoud aan de dijk (maaien van de bermen en herstel van kleine schades) bevestigt mijn indruk dat de dijkverlegging in 1995-2000 niet juist is uitgevoerd en nu hersteld moet worden onder het mom van dijkversterking.

De enige reden die deze versterking nog kan rechtvaardigen is het feit dat de klimatologische omstandigheden veranderen en daarmee de belasting op de dijk in tijd en weersomstandigheden. Maar in dit VKA is dit onderwerp niet duidelijk terug te vinden en vragen wij ons af of dit onderwerp al voldoende is verwerkt. Dat betekent dat de veiligheidsopgave meer afhankelijk is van de optredende belastingen op de dijk dan van hoe het onderhoud moet worden uitgevoerd op eigen grond.

In de strategienota grondverwerving staat het volgende:

- Zonder grond geen uitvoering - De tijdige beschikbaarheid van grond is één van de top risico's bij dijkversterkingen binnen het Hoogwaterbeschermingsprogramma. De Stichtse Rijnlanden staat met ruim 50 kilometer te versterken primaire keringen binnen het project Sterke Lekdijk aan de vooravond van een aanzienlijke grondverwervingsopgave. Een grondige voorbereiding is daarom noodzakelijk.

Hoe heeft het waterschap dan in 1995-2000 de dijk kunnen omleggen en de grond bij de huidige grondeigenaren in bezit laten houden? Alleen het buitendijkse deel is bij de omlegging in bezit van het waterschap gekomen maar niet het binnendijkse. Waarom kon dat toen bij een complete nieuwe dijk die 250 mtr verplaatst werd wel en nu met wat versterkingsmaatregelen niet meer? Dit staat toch niet meer in verhouding tot elkaar?

De Keur voorziet meer dan voldoende in de mogelijkheden voor het waterschap de nodige acties uit te voeren en er is ook niemand die de versterking wil tegenhouden, omdat ook niemand wil dat zijn/haar huis als eerste zal wegspoelen. Zie de recente voorbeelden langs de Maas.

En als dit al sinds 2011 zo een top risico was (beleid grondverwerving gestart), waarom is er dan nog geen grond aangekocht in de afgelopen 10 jaar die vrij kwam bij verkoop? Het passief verwerven had al 10 jaar actief kunnen zijn. Als je ziet hoeveel grond er al van eigenaar verwisseld is in deze 10 jaar, had het waterschap al 80% in bezit kunnen hebben en was deze wens van het waterschap al algemeen bekend geweest. Het feit dat het waterschap nu pas in het traject Schoonhoven-Salmsteke eind 2019 voor het eerst genoemd heeft de grond in eigendom te nemen, versterkt het wantrouwen tegen het waterschap.

Tot slot

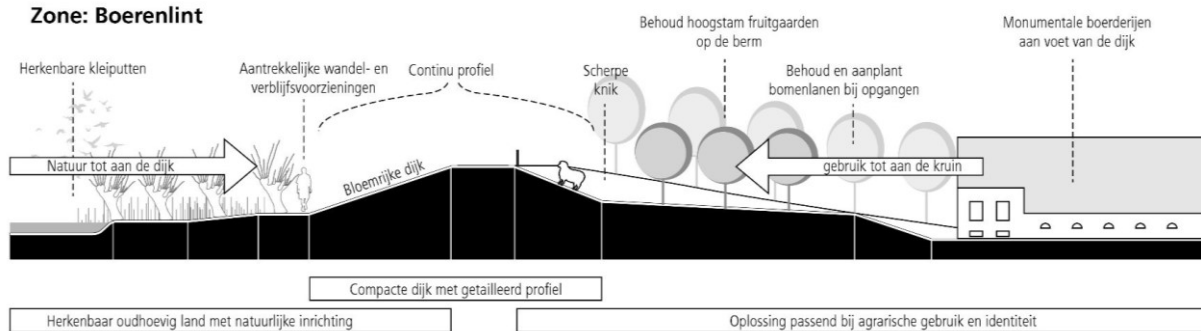
Tot zover ons commentaar. Gezien de aard en de omvang van het commentaar dringen wij er bij het waterschap sterk op aan dat niet volstaan wordt met alleen maar een reactie in een afzonderlijke Reactienota, maar dat onze input ook daadwerkelijk leidt tot aanpassingen in het huidige concept-VKA. Om te voorkomen dat het vervolgens voor de werkgroep weer een zoekplaatje wordt welke wijzigingen ten opzichte van het huidige concept-VKA zijn doorgevoerd, dringen wij er sterk op die wijzigingen expliciet weer te geven. Op die manier wordt veel duidelijker wat het waterschap uiteindelijk met al onze kritiek heeft gedaan; kritiek die wordt gegeven vanuit een oprechte betrokkenheid bij de huidige en toekomstige dijk.

De werkgroep SAS

Bijlage 1 bij commentaar van werkgroep SAS op concept-voorkeursalternatief

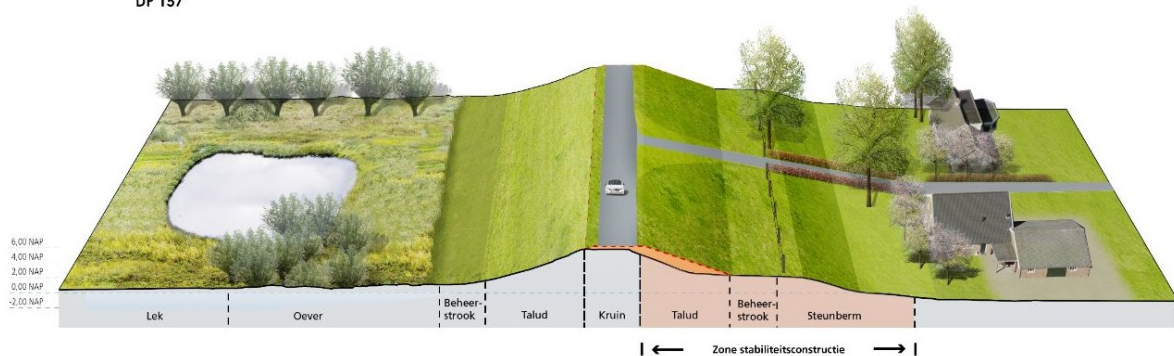
Nota van Uitgangspunten - Boerenlint

Zone: Boerenlint

Concept Voorkeursalternatief - Boerenlint

DP 157

Beschrijving in nota van uitgangspunten: In zone 'Boerenlint' hebben de agrarische functie en de woonfunctie een leidende rol. De natuurwaarden in de uiterwaarden moeten hier echter niet vergeten worden. Het dichte boerenlint vanaf het Wiel tot natuurgebied De Bol, met al zijn ruimtelijke elementen als fruitgaarden en bomenlanen, dient zoveel mogelijk behouden te blijven. Het oudhoevig land blijft goed herkenbaar aan de verkaveling, kleiputten en rijen knotwilgen.

Beschrijving in Voorkeursalternatief: **Dijkzone 4. Boerenlint**

Leidende waarden

Dijkzone Boerenlint herken je aan de agrarische functie en woonfunctie langs de dijk. Karakteristiek is het dichte boerenlint met ruimtelijke elementen als monumentale boerderijen, fruitboomgaarden en bomenlanen. Ook de natuurwaarden in de uiterwaarden zijn kenmerkend. Het oudhoevig land is nog herkenbaar aan de verkaveling, kleiputten en rijen knotwilgen. In dijkzone Boerenlint kiezen we er dan ook voor om het karakter van het landschap zoveel mogelijk te behouden. We laten de tuinen aan de binnenzijde van de dijk en het oudhoevig landschap dat haaks over de waterkering ligt intact. Zo houden we de woonbeleving in stand en kan natuur in de uiterwaarden worden ontwikkeld. Daarbij worden struinpaden met elkaar verbonden en versterkt voor een betere beleving van deze unieke plek.

Veiligheidsopgave

In de dijkzone Boerenlint komen over een grote lengte verschillende opgaven samen. In een groot deel is er een opgave voor macrostabiliteit binnenwaarts (onverzadigd) en macrostabiliteit binnenwaarts (verzadigd). Ook hebben we een pipingopgave met een kwelweglengtetekort van circa 20-55 meter. Op delen van de dijkzone is daarnaast sprake van een in hoogtetekort (tussen dijkpaal 153 en 163). Tot slot is er een opgave voor macrostabiliteit buitenwaarts op de plek van de buitendijkse kleiputten en de nevengeul.

Voorkeursalternatief

Het *Voorkeursalternatief* voor dijkzone Boerenlint is gebaseerd op *Kansrijk Alternatief 3*: Constructieve versterking met minimaal ruimtebeslag. De opgave voor macrostabiliteit binnenwaarts (onverzadigd) en de pipingopgave lossen we op met een gecombineerde piping- en stabiliteitsconstructie (aan de binnenzijde van de dijk). Waar alleen een pipingopgave is plaatsen we een verticale pipingvoorziening. Het hoogtetekort lossen we door de dijk vanuit de buitenkruinlijn binnenwaarts op te hogen. Waar de dijk wordt opgehoogd treedt minder overslag op. Waar de dijk wordt opgehoogd treedt minder overslag op, waardoor een 1:3 talud volstaat, ook als de dijk is afgekeurd op stabiliteit binnenwaarts (verzadigd). Een taludverflauwing van het buitentalud lost de opgave voor buitenwaartse macrostabiliteit op.

Aandachtspunten planuitwerking

We onderzoeken of de beslisboom piping kan worden toegepast (zie verder tabblad 4. Doorkijk naar de planuitwerking). Dit wordt nader onderzocht en afgestemd met de andere Sterke Lekdijk-trajecten. Op het stuk tussen DP153 en DP164 onderzoeken we nog of we het veiligheidsprobleem kunnen oplossen met een beperkte buitenwaartse asverschuiving in combinatie met innovaties. Zoals een korte damwand en grondverbetering. Als dat kan onderzoeken we of we dit kunnen combineren met natuurontwikkeling in de uiterwaarden en of het vergunbaar is in verband met rivierkundige effecten en ruimtebeslag op Natura 2000-gebied. Mogelijke voordelen van deze variant zijn het creëren van meer binnendijkse ruimte, kostenbesparingen en meer circulair materiaalgebruik.

Bijlage 2 bij commentaar van werkgroep SAS op concept-voorkeursalternatief

Conclusie

Aan de hand van de input van de werkgroep leden hebben we hieronder de gezamenlijke conclusie kunnen vaststellen voor een alternatief per dijkzone. De input van de werkgroep leden zat redelijk op een lijn, dit zorgt ervoor dat we een conclusie kunnen trekken.

Dijkzone 1, Polder de Wiel

Alternatief 2 tot dijkpaal 124 en alternatief 3 van dijkpaal 124 tot 126 omdat zo de ruimte om de huizen, en de natuur behouden kan worden. Een buitenwaartse versterking het beste alternatief, vooral in dijkvak 1 waar de pipingopgave beperkt is.

- In dijkvak 2 en 3 kan dit gecombineerd worden met een constructieve oplossingen indien dit teveel ten koste gaat van de natuur buitendijs.

Dijkzone 2, Schaardijk

Alternatief 2 van dijkpaal 126 tot 129 hier is er ruimte aan de buitenzijde, dit kan gecombineerd worden met een constructieve oplossingen indien dit teveel ten koste gaat van de natuur buitendijs. Alternatief 3 van dijkpaal 129 tot 133 hier ligt de dijk ingesloten tussen de bestaande woningen en de rivier de Lek, door de beperkte ruimte is alternatief 3 de enige oplossing. Alternatief 1 is qua ruimte en bebouwing mogelijk van dijkpaal 133 tot 136,5, echter

is hier de vorige dijkversterking al een flauwer talud aangebracht. Echter heeft deze constructie weinig tot geen effect het (kwel)water stroomt met grote hoeveelheden onder de dijk door. Hier zal dus alternatief 3 de beste oplossing zijn.

Dijkzone 3, De Bol

Alternatief 2 van dijkpaal 136,6 tot 139 is de beste oplossing van zo kan de as van de dijk iets naar buiten, hier is ruimte genoeg voor. Van dijkpaal 139 tot 142 is geen opgave hier zullen geen noemenswaardige werkzaamheden worden uitgevoerd. Alternatief 3 is van dijkpaal 142 t/m dijkpaal 144 de beste oplossing. Deze oplossing scoort positief op criteria 'notitie woonbeleving': Beheerbaarheid, Toekomstbestendigheid, Landschap, Woon- en werken. Alternatief 3 van dijkpaal 144 tot 146 omdat er beperkte ruimte is ten gevolgen van bebouwing en natura 2000 gebied (De Bol). Van dijkpaal 146 tot 147 is een bestaand scherm aanwezig.

Dijkzone 4, Boerenlint

Alternatief 2 van dijkpaal 147 t/m 166 hier is voldoende ruimte buitendijks. Binnendijks staat de huidige bebouwing, karakteristieke tuinen en bomen dicht tegen de dijk aan. Dit kan gecombineerd worden met een constructieve oplossingen indien dit teveel ten koste gaat van de natuur buitendijks. Van dijkpaal 166 tot 167 is geen opgave hier zullen geen noemenswaardige werkzaamheden worden uitgevoerd. Alternatief 3 in combinatie met een klei ingraving voor dijkvak 167/171, zo worden de bestaande oprijlanen en boomgaarden in tact gehouden.

Dijkzone 5, Tuinen van Willige Langerak

Dijkzone 5 is een redelijk eenvoudige gebied qua huidige inrichting. In belang van de bewoners zal er voor alternatief 2 of 3 gekozen worden, een aantal bewoners zijn tijdens de vorige dijkversterking al veel grond kwijt geraakt omdat de dijk hier destijds al tientallen meters naar binnen is gekomen.

Dijkzone 6, Schoonhoven

Van dijkpaal 179,5 tot 180 is een bestaande constructie aanwezig. Alternatief 2 voor dijkpaal 180 tot 185, mogelijk kan van dijkpaal 180 tot 182 alternatief 2 in combinatie met alternatief 3 worden toegepast als alternatief 2 niet voldoende blijkt te zijn. Alternatief 3 voor dijkpaal 185 t/m 191 om zo de bestaande bebouwing aan de binnenzijde te behouden en aan de buitenzijde de eventuele ontwikkelingen van de bestaande camping 't Wilgerak niet te belemmeren. Ter plaatse van dijkpaal 186,6 tot 187,5 is een bestaande constructie aanwezig.

Reactie:

Algemeen

U geeft aan veel tijd en energie te hebben gestoken in het eerder dit jaar beoordelen van de drie kansrijke alternatieven. Dit herkent het projectteam zeer zeker. Er is in februari 2021 een reactie gestuurd door het projectteam aan de werkgroep over de uitgebreide uiteenzetting en de gestructureerde manier waarop de voorkeuren zijn aangedragen. Er is toen een inhoudelijke reactie gegeven op de inzending. Er is geen oordeel gehangen aan de voorkeuren van de werkgroep. Deze voorkeuren zijn meegenomen in de afweging om een voorkeursalternatief vast te stellen. De voorkeuren van de werkgroep, zo ook te lezen in uw bijlage 2, gaan vooral uit naar een buitenwaartse versterking. In de afweging van het voorkeursalternatief op basis van de 7 projectdoelstellingen is niet overal een buitenwaartse versterking voorgesteld en verschilt dus van de voorkeuren van de werkgroep.

Dat niet alle voorkeuren van de werkgroep zijn overgenomen heeft te maken met een bredere belangenafweging die heeft plaatsgevonden. De verschillen zijn inzichtelijk gemaakt in de presentatie Werkgroep SAS VKA 26 mei en zijn te vinden op de website van SAS.

Beheerstrook en grondverwerving

De aanleiding voor de grondverwerving en de aankoop voor de beheerstrook staat nader toegelicht bij reactienummer 46 op pagina 21.

Dijkzone de Wiel (polder de wiel)

Binnendijkse landschappelijke kwaliteiten

U geeft aan dat de afbeelding bij DP 109 wat anders laat zien dan het behouden van bomenrijen en opritten.

Die twee afbeeldingen zijn ook niet hetzelfde. Bij de tweede afbeelding is een flinke ophoging van de berm te zien (grijze lijn) zodat er ook op het hoger gelegen gedeelte bomen mogelijk zijn. Als die ophoging er niet is (zwarte deel), staan de bomen verder van de dijk vandaan.

Het waterschap wil het talud en de aangrenzende 5m brede beheerstrook vrij van obstakels houden. Wanneer het perceel in gebruik komt bij de huidige eigenaar moet worden bekeken of de bomen toegestaan of vergunbaar zijn volgens de Keur.

Recreatie vs beheerstrook

Met betrekking tot uw zorgen over ontwikkelingen zoals verblijfplekken en wandelpaden op het binnentalud en beheerstrook:

Het waterschap bekijkt de mogelijkheden om ontwikkelingen van deze situaties niet toe te staan op binnendijs gelegen eigendom van het waterschap. Hierover moet nog besluitvorming plaatsvinden. Zodra hier duidelijkheid over komt, zetten we dit ook op onze website en communiceren we dit in individuele gesprekken.

Zie ook vraag en antwoord op de website van SAS:

<https://www.hetwaterschap.nl/buurt/sterke-lekdijk/salmsteke-schoonhove/vragen-concept-nota-1/>

beleving versus beheerstrook

U vraagt zich af hoe het waterschap het onderhoud gaat plegen op de binnentaluds en de beheerstrook. Wanneer de huidige eigenaar geen gebruik wil maken van het huren van de grond van het waterschap zal het waterschap het beheer en onderhoud uitvoeren. Dit betekent onder andere 2x per jaar maaien van de grasmat. Verder moet de beheerder bij de grond kunnen komen. Dat kan betekenen dat bestaande op en afritten aangepast moeten worden om de beheerstrook te kunnen bereiken. Dit kan extra ruimte vragen en dit zal per locatie beoordeeld worden.

Huren van beheerstrook

U geeft aan het niet eens te zijn met het huren van de grond na aankoop door het waterschap. Er is vanaf 2019 aangegeven dat voor het gebruik van de grond betaald zou moeten worden. De hoogte van het bedrag was echter nog niet nader uitgewerkt.

Schaardijk en de Bol

U geeft aan moeite te hebben met het vergelijken van het voorkeursalternatief (met de drie kansrijke alternatieven?).

Voor zone Schaardijk is kansrijk alternatief 2 buitendijkse verzwarende gekozen. Dit betekent qua maatregelen dat de dijk tussen DP 126 en 129 naar buiten toe verschuift. In de rest van deze dijkzone is hier geen ruimte voor en bevat het voorkeursalternatief vanwege dit ruimtegebrek constructies. Er is wel degelijk een veiligheidsopgave in zone Schaardijk. De bestaande constructie (cement bentonietwand) voldoet voor het faalmechanisme piping, maar heeft geen of onvoldoende effect op de stabiliteit van de waterkering.

natuur

Met betrekking tot natuur, in de MER effectbeoordeling zijn de volgende aspecten onderzocht:

Effect op Natura 2000 gebieden habitattypen

Effect op Natura 2000 habitat en vogelrichtlijnsoorten

Effect op Natuur Netwerk Nederland

Effect op overige beschermde gebieden

Effect op overige beschermde flora en fauna

Deze laatste twee zijn ook van toepassing op het binnendijkse gebied en de natuur aan de polderzijde is dus ook meegenomen in de afweging.

landbouw

Met betrekking tot landbouw zal uitgifte van gronden plaatsvinden via geliberaliseerde pachtovereenkomsten, pacht prijzen volgens de vigerende regionorm en krijgen deze een looptijd van 10 jaar.

Investerings en grondverwerving

Het waterschap is zich bewust van de kosten die de grondverwerving en de administratieve last met zich meebrengen.

Dijkzone Boerenlint

U geeft aan waarom er een buitendijks alternatief is opgesteld en uitwerkt, terwijl dit vervolgens niet voorgesteld wordt in het voorkeursalternatief.

Het project SAS heeft uit de 8 oplossingsrichtingen uiteindelijk bewust de drie kansrijke alternatieven opgericht. Op deze manier konden de drie verschillende manieren om de dijk te versterken met elkaar vergeleken worden om te verkennen wat de mogelijkheden en beperkingen zijn. Op deze manier kan er met meer zekerheid een voorkeursalternatief voorgesteld worden. Zo is, onder andere, aan de hand

van het buitenwaartse alternatief gezocht naar de mogelijkheden om dit ook daadwerkelijk uit te voeren. In bijlage 1 van de Nota VKA is te lezen hoe de afweging is gedaan voor het Boerenlint, zie pag. 31: Alternatief 2 scoort sterk negatief op doel 2 Tempo en negatief op doel 6. Duurzaamheid. De sterke buitenwaartse asverschuiving is in strijd met het beleid van Rijkswaterstaat. Het leidt tot significante rivierkundige effecten en noodzaak voor ingrijpende compenserende maatregelen. Ook als de koppelkansen van Rijkswaterstaat en de provincie in de uiterwaarden worden gerealiseerd blijft er nog een flinke compensatieopgave over. Deze blijkt na consultatie met de betrokken partijen moeilijk te realiseren te zijn benedenstrooms van de asverschuiving. Dit brengt daardoor grote risico's op vertraging en vergunbaarheid met zich mee in de planuitwerkingsfase.

Terzake schadebeperkende maatregelen zal om schade te voorkomen voorbereidende werkzaamheden getroffen worden en dient de aannemer een plan voor op te stellen. We streven uiteraard naar een aanleg zonder schade, maar wanneer er zal een schadeloket ingesteld worden door het waterschap die eventuele schadegevallen zal behandelen.

Constructieve oplossing

Bij het uitwerken van de constructies in het Boerenlint zal de aannemer ook rekening moeten houden met de woningen. Zowel met de bereikbaarheid van de grond als met de wijze van uitvoeren. Beheer en onderhoud van de constructies zal verschillen per type constructie. De constructies worden ontworpen met een nog nader te bepalen optimale levensduur. Bij de meeste dijkversterkingen is de ontwerplevensduur van constructies 100 jaar.

Een constructieve oplossing wordt toegepast in het project Sterke Lekdijk om de impact op de omgeving te beperken. Dankzij recente innovaties kunnen constructies tegenwoordig duurzamer en met minder transport bewegingen worden gerealiseerd.

De taludverflauwing in het Boerenlint is voorgesteld om de stabiliteitsopgave op te lossen. Het rivierwaarts verplaatsen van de dijk vraagt veel meer grondwerkzaamheden en heeft negatieve gevolgen voor de ecologie en rivierdoorstroming die niet volledig te compenseren zijn.

Cultuurhistorie en landelijk karakter

U geeft aan dat er een aantasting is van de ruimtelijke kwaliteit in het gebied wanneer het binnentalud en beheerstrook aangekocht zullen worden.

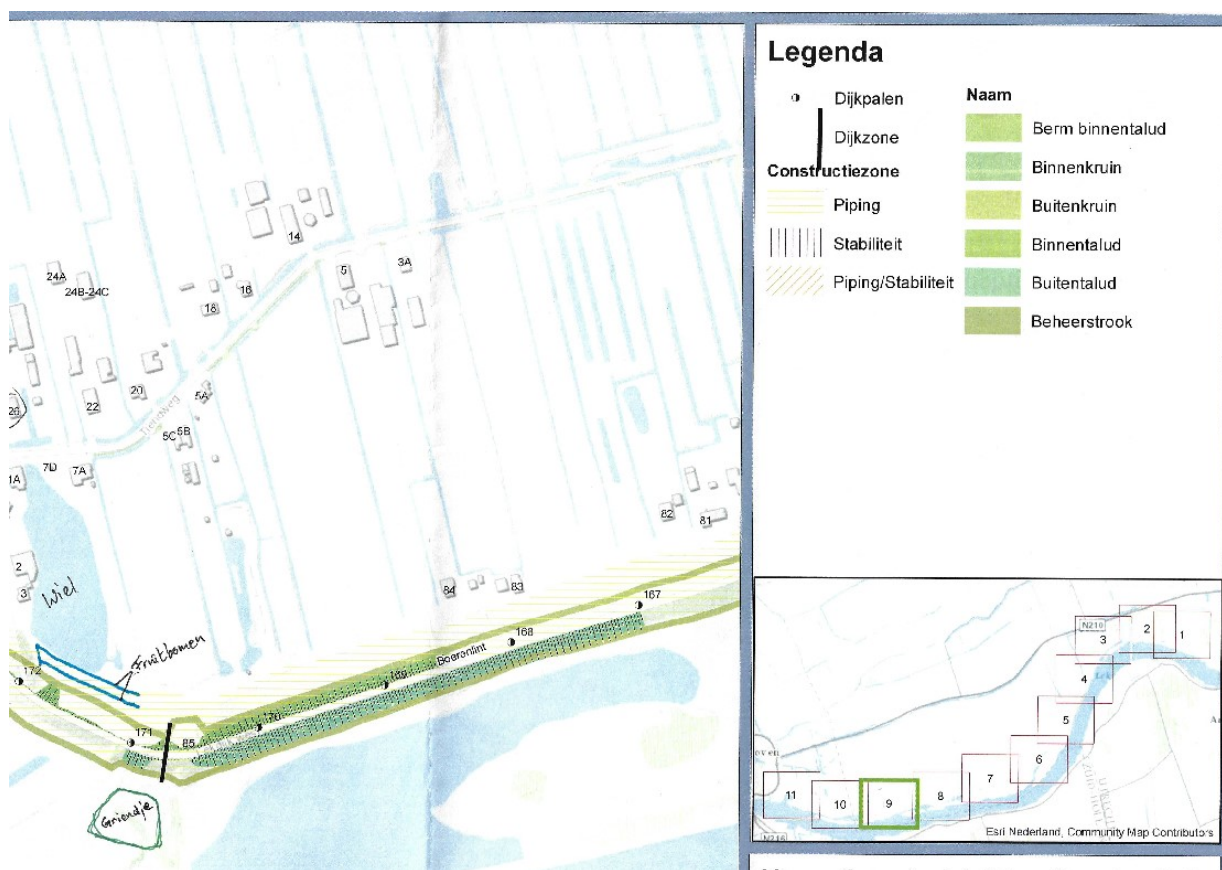
Zie hiervoor onze reactie onder Dijkzone Polder de Wiel

U geeft aan dat de privacy in het geding komt wanneer er geen afrastering of iets dergelijks de gronden van de weg scheidt. Mede om deze reden wil het waterschap de mogelijkheid bieden om de grond te huren, waarmee ook afspraken gemaakt kunnen worden dat het waterschap afrasteringen terugplaats in de dijkversterking.

Beheerstrook

U geeft aan dat de beheerstrook geen onderdeel was van de kansrijke alternatieven.

In het kaartmateriaal en de toelichting toegezonden aan de werkgroep in december 2020 was de beheerstrook onderdeel van het kaartmateriaal. Zie hieronder een uitsnede van een kaart ingevuld door een werkgroep lid met daarop de beheerstrook.

U geeft aan dat het niet duidelijk is waarom het waterschap het talud en 5 meter beheerstrook in eigendom wil hebben. Zie hiervoor reactienummer 46 op pagina 21 van deze Reactienota.

In gebruik geven beheerstrook bij bewoners

Alle huidige eigenaren krijgen een aanbod om de aangekochte grond te huren. Deze huurovereenkomst heeft een looptijd van 10 jaar. Wanneer de woning verkocht wordt, eindigt de huurovereenkomst. Het aan de huidige eigenaar in gebruik geven is een tegemoetkoming aan de huidige eigenaar aangezien deze de grond nu verplicht moet verkopen. Aangezien een volledige schadeloosstelling wordt geboden, wordt de waardevermindering voor het overblijvende ook vergoed. De huidige eigenaar krijgt dus de waarde van hetgeen hij verkoopt en daarnaast de waardevermindering die dit heeft op hetgeen hij nog overhoudt.

Een overeenkomst van 10 jaar biedt geen garantie voor de toekomst. Na 10 jaar wordt een nieuwe afweging gemaakt.

Door huurovereenkomsten aan te gaan met de huidige eigenaren wil het waterschap de impact op het gebruik en woonbeleving verminderen.

U geeft aan zich zorgen te maken over fiets en/of wandelpaden op de beheerstrook in eigendom bij het waterschap. Zie hiervoor de reactie op nr. 51 van deze Reactienota.

Onderzoek naar alternatieve buitenwaartse oplossing

U vraagt of het niet mogelijk is om eerder te onderzoeken of een buitenwaartse asverschuiving op een deel van het boerenlint niet mogelijk is.

Deze zoeklocatie tussen DP 153 en 164 in het VKA is opgenomen om in de planuitwerkingsfase verder uit te werken. Om deze mogelijkheid te onderzoeken zijn een aantal zaken nodig die in de Verkenningsfase nog niet voor handen zijn:

- *Er moet een cumulatieve beoordeling gedaan worden van de effecten op onder andere rivierafvoer en natuur van de dijkversterking en natuur projecten. Deze laatste zijn nog niet bekend op dit moment.*
- *Samen met de aannemer willen we onderzoeken of er slimmere technieken mogelijk zijn om de dijk naar buiten te verplaatsen of het ruimtebeslag te beperken. De aannemer zal in de planuitwerkingsfase starten met het project SAS.*

U geeft terecht aan dat de woningen dicht op de dijk staan bij huisnummers 39-48. Ook hier moet rekening mee gehouden worden met het uitwerken van het voorkeursalternatief. Het projectteam zal de zoeklocatie voor een (zeer) beperkte buitenwaartse oplossing in combinatie met een constructie uitbreiden tot aan DP 147. Hiermee wordt de aannemer extra ruimte verschaft om de complexe opgave bij het Boerenlint zo optimaal mogelijk in te passen.

Tuinen van Willige Langerak

Woonbeleving

U geeft aan dat Woonbeleving een wassen neus is.

Het waterschap heeft de Notitie Woonbeleving opgesteld door de werkgroep SAS serieus meegenomen in de afweging van het voorkeursalternatief. Het gaat hier niet alleen om eigendom en privacy, maar ook de impact op karakter van de tuinen, bomenrijen, historische elementen.

Het voorstel waar Team Grondzaken aan werkt is inderdaad nog niet vastgesteld. Zodra dit bekend is laten we dit weten via de website.

Tekst in de concept VKA

Met betrekking tot de term oudhoevig land; dit betekent ontgonnen land wat buitendijks is komen te liggen. Deze dijk is relatief nieuw en is over het ontgonnen landschap gelegd waardoor sommige structuren van het ontgonnen land dwars over de dijk lopen in het landschap.

U geeft aan dat de tekst over het behouden van natuur en woonbeleving in stand houden misplaatst is. Het klopt dat er tijdelijk overlast zal ontstaan om de dijkversterking uit te kunnen voeren en dat tijdelijk het landschap er anders uit ziet. Echter voor dijkzone Tuinen van Willige Langerak is juist gekozen voor een constructieve oplossing (in het dijklichaam dus ondergronds) en enkele taludverflauwingen met minimaal ruimtebeslag op de omgeving. Wanneer in deze zone een binnenwaartse of buitenwaartse versterking voorgesteld zou worden zou het effect op de omgeving vele malen groter en negatiever zijn. Op deze manier willen wij de woonbeleving in stand houden en de natuur in stand houden.

U vraagt of 50 jaar een juist uitgangspunt is voor deze dijkversterking.

Vanuit het Hoogwaterbeschermingsprogramma wordt er op gestuurd om de dijk weer te laten voldoen aan de veiligheidsnorm voor 50 jaar, rekening houdend met klimaatverandering. Dat is de minimale levensduur dat de dijk mee moet gaan. Het kan altijd dat beleid aangepast wordt en er andere veiligheidsnormen ingesteld worden. Vanwege de herziening van de veiligheidsnormen in de Waterwet 2017 vindt de dijkversterking nu ook eerder plaats dan bij de vorige dijkverzwaring in 2003 bedacht was.

Hydraulische Randvoorwaarden

Met betrekking tot de technische uitgangspunten; in de Nota van Uitgangspunten van SAS is de Technische Nota van Uitgangspunten opgenomen in de achtergronddocumenten. Deze nota is ook voor de Nota VKA van toepassing. De veiligheidsopgave is in de NKO fase aangescherpt. Deze aanscherping is te vinden in de Nota Kansrijke Oplossingen, zie NKO hoofdstuk 8. Overigens komen de hydraulische randvoorwaarden uit een landelijke database. De hydraulische randvoorwaarden in de NvU zijn dus ook van toepassing op de Nota VKA.

U geeft aan dat er geen overleg heeft plaatsgevonden met Rijkswaterstaat vanuit het project. Dat is niet correct. Er is vanaf start van het project SAS sinds 4^e kwartaal 2019 overleg gevoerd met Rijkswaterstaat als gebiedspartner en in de rol van bevoegd gezag.

Met betrekking tot de waterverdeling tussen Waal, Lek en IJssel; dit soort veranderingen worden periodiek in de modellen van Rijkswaterstaat opgenomen. Deze modellen zijn de basis voor het dijkontwerp van SAS dijkontwerp. Er zit een groot verschil tussen de waterverdeling (Waal, Lek, IJssel) bij hoog, gemiddeld en laag water. Het effect bij hoogwater is kleiner. Er zijn verdeelwerken nabij pannerdense- en ijsselkop welke worden ingesteld door Rijkswaterstaat en dit ook beïnvloeden, maar daarmee niet de scope van deze dijkversterking. Voor SAS heeft de waterverdeling invloed op:

- *maximaal ordegrootte 10 cm waterstandsverhoging of verlaging (afhankelijk van strijklengte en effect zeewaterstand)*
- *bij SAS is de opgave vooral sterkte (piping en stabiliteit) en minder hoogte. Consequenties zijn dus relatief beperkt.*

Daarnaast geldt dat langs alle riviertakken nu maatregelen nodig zijn en niet een keuze is gemaakt op een plek wel of niet. Met betrekking tot de “zomerdijk” in de uiterwaarden bij Willige Langerak; deze is in eigendom van de terreinbeheerder en wel bekend bij het waterschap. Dit grondlichaam heeft verder geen status als waterkering of waterkerende functie voor waterveiligheid. Verder is het zo dat de dijk is berekend op hoge waterstanden waarbij de uiterwaarden onder water staan en dus ook het zomerdijkje. Er is hierin ook rekening gehouden met wind en golfslag (strijklengte) en het effect op de dijk. Wanneer de duiker in dit dijkje niet meer goed functioneert zal de waterhuishouding logischerwijs veranderen. Dat heeft dan vooral gevolgen voor het beheer van de uiterwaarden. Deze informatie nemen wij mee naar de terreinbeheerder in het verder uitwerken van de plannen.

Kosten dijkversterking

U refereert waarschijnlijk aan par. 6.7 Conclusies en Aanbevelingen uit de Nota Kansrijke Oplossingsrichtingen en vraagt zich af of de vastgoedkosten leidend zijn in de afweging van het voorkeursalternatief.

Hoofdstuk 6.7 uit de NKO is een onderbouwing van de kosten per oplossingsrichting. In deze stap zijn alleen de oplossingsrichtingen afgevalen die veel duurder zijn dan gemiddeld. De vastgoedkosten zijn hiervan onderdeel geweest. De overblijvende oplossingsrichtingen zijn samengebracht tot 3 kansrijke alternatieven. De geraamde kosten van de drie kansrijke alternatieven zijn gebruikt in de afweging van het voorkeursalternatief.

De voorbereidingskosten en realisatiekosten zijn opgenomen in de SSK raming van het project en geen onderdeel van de Nota VKA.

Dijkconstructie

U refereert aan de dijkverzwaring rond de jaarwisseling en of deze goed is uitgevoerd.

Deze dijkverzwaring is toen uitgevoerd gebaseerd op basis van de toen geldende normen en beleidsuitgangspunten. Inmiddels zijn de normen verandert en de kijk op primaire keringen ook drastisch veranderd. De primaire aanleiding voor het project Sterke Lekdijk zijn de strengere veiligheidsnormen door de belangrijke rol die de dijk speelt in Centraal Holland, het gebied dat de dijk droog moet houden.

U vraagt waarom er bij de vorige dijkverzwaring geen gronden aan de binnenkant van de dijk zijn aangekocht.

Het bestuur van het waterschap heeft tussen 2018 en 2020 de strategienota grondverwerving Sterke Lekdijk opgesteld. Deze gekozen strategie bestond nog niet bij de vorige dijkverzwaring. Er werden toen wel gronden aangekocht, ook aan de binnenkant van de dijk, maar niet op de manier zoals beschreven in de huidige strategienota.

Voor verdere onderbouwing voor het grondbeleid zie reactienummer 46 van deze Reactienota.

Tot slot

Wij willen de werkgroep SAS danken voor de scherpe analyses en kritische vragen. Voor het voorkeursalternatief zal de zoeklocatie voor de buitenwaartse versterking iets worden uitgebreid, zoals hierboven al gemeld. Veel andere suggesties zullen waar mogelijk en nuttig in de planuitwerkingsfase worden meegenomen.

Reactie nummer 53

Commentaar concept VKA De Bol

Zoals al eerder aangegeven moeten we helaas weer constateren dat het 'over één kam scheren' met één oplossing van de Bol misplaatst is. Vanuit de veiligheidsopgave bestaat dijktraject De Bol feitelijk uit 3 delen met eigen problematiek en mogelijke oplossingen. Dit is reeds in de fase van kansrijke oplossingen aangegeven.

De concept VKA keuze voor 'constructief' is dan ook meer een overgebleven term om aan te geven dat er niet buitenwaarts, voornamelijk binnenwaarts en op een stukje maatwerk verder gegaan wordt op bestaande constructies.

Op het eerste stuk (aansluiting Schaardijk) wordt nu een binnenwaartse oplossing gekozen, waar de buitenwaartse variant (met klei-ingraving) alleen maar voordelen heeft voor alle partijen. Het argument van mogelijk moeizame vergunning (N2000) is wel heel zwak als men de situatie ter plaatse had bekeken en zich niet blind staart op kaarten. Wij pleiten voor een schouw ter plaatse zodat waarschijnlijk iedereen het er snel over eens is dat de zgn 'buitenwaartse' variant (zo buitenwaarts is ie eigenlijk niet) de beste oplossing is.

Van dijkpaal 142 tm dijkpaal 144 is de projectgroep het waterschap blijven hangen in 1 oplossing: binnenwaarts klei op het talud. Dit wordt dan in de loop van het traject, buitenwaarts, binnenwaarts of (nu) constructief genoemd. Verschillen zijn er niet te vinden, gegeven de veiligheidsopgave is dat jammer en een gemiste kans.

Dit stuk dijk heeft 2 opgaven, macrostabiliteit overslag en hoogte.

Nu kiest de projectgroep het waterschap er voor de hoogte opgave nu niet op te lossen. In de veiligheidsopgave staat hoogte hier weliswaar op rood, maar dat zou gering zijn en mogelijk pas gaan spelen over tientallen jaren. Toch geeft de veiligheidsopgave hier rood aan (geen oranje). De werkgroep heeft er eerder voor gepleit om het (geringe) hoogteverschil wel aan te pakken en daarmee de opgave voor macrostabiliteit overslag te kunnen verminderen. Ons insziens blijft dit een 2 vliegen in 1 klap! Het argument dat dit meer grond zou kosten is niet onderbouwd en lijkt gegeven de geringe opgave ook niet erg steekhoudend.

Bij dijkpaal 142 stopt grofweg de veiligheidsopgave en zonder verklaarbare redenen gaat het concept VKA nog ruim een perceel (70 m? richting paal 141) verder met de

oplossing/taludverflauwing. Dit moet een vergissing zijn, wellicht agv de discussie over taludverflauwing. We vragen dit nog te corrigeren naar het einde van de veiligheidsopgave en een natuurlijk verloop naar de bestaande dijk/talud.

Voor het laatste stuk van de dit dijktraject (paal 144-146-147) zal maatwerk/constructief van toepassing moeten zijn (of eigenlijk blijven om dat dit al lang zo is) vanwege dat bebouwing hier zeer dicht op de dijk staat. Het moge duidelijk zijn dat hier alle aandacht gegeven moet worden om de afstand tussen bebouwing en dijk niet verder te verkleinen.

Reactie:

U geeft aan dat het voorstel voor een constructieve oplossing bij de Bol niet terecht is. In de afweging van deze dijkzone is in nader detail onderzocht of een klei-ingraving tussen DP 136 en DP 139 mogelijk is. Uit de effectbeoordeling blijkt dat de impact op het N2000 gebied sterk negatief (--) is. Een van de redenen voor deze sterk negatieve beoordeling komt voort uit: De klei-ingravingen kunnen ook nog effecten hebben op nabijgelegen glanshaverhooilanden. Habitattype H6510A 'Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver) komt voor in vochtige tot matig droge milieus. H6510B komt onder veel nattere omstandigheden voor. Door een toename van klei in de bodem door de ingravingen treedt er zeer waarschijnlijk een verandering in de (a)biotische omstandigheden op met een (blijvend) negatief effect op habitattype H6510A. Het habitattype is niet gebaat bij stagnerend water. Mogelijk ontstaat een permanent nat milieu ter plaatse, waarin dit habitattype zich niet kan handhaven. Uit achtergrondrapportage Natuur, te vinden bij Achtergronddocumenten in de Nota Voorkeursalternatief.

U geeft aan dat u het niet eens bent met het voorstel voor een partiele versterking (de hoogteopgave tussen DP 142 en DP 146). Er is hier inderdaad een hoogteopgave. Deze is te zien in de aangescherpte veiligheidsopgave in de NKO. Een hoogtetekort ontstaat hier pas na 2050. Dit geeft aanleiding om nu de hoogteopgave niet aan te pakken, maar dit mee te nemen in onderhoudswerkzaamheden aan de weg. Deze hoogteopgave verschilt van de hoogteopgave op delen van het Boerenlint waar een hoogtetekort is van orde grootte 0,50 meter.

U geeft aan dat daar waar de veiligheidsopgave stopt, de versterkingsmaatregel doorloopt naar het oosten voorbij DP 142.

De reden hiervoor is dat er een adequate overgang moet zijn van de versterkingsmaatregel op de bestaande dijk of stuk dijk waar geen veiligheidsopgave is. De versterkingsmaatregel kan niet plots stoppen en moet aansluiting maken met het goedgekeurde deel.

U geeft aan dat tussen DP 144 en DP 147 de constructieve oplossing moet blijven.

De huidige constructie zal behouden blijven. In de planuitwerkingsfase zal worden onderzocht of de constructie voldoet aan de norm. Op deze locatie is de dijk afgekeurd voor stabiliteit waarvoor een taludverflauwing nodig is. U geeft aan dat hier maatwerk nodig is om deze maatregelen in te kunnen passen in de bestaande percelen. Dit zal worden opgepakt in de planuitwerkingsfase samen met de aannemer.

Van: [REDACTED]

Verzonden: donderdag 5 augustus 2021 20:22

Aan: _SterkeLekdijk <sterkelekdiijk@het.waterschap.nl>

Onderwerp: Reactie op het Voorkeursalternatief Salmsteke Schoonhoven

Geachte heer Mathot, beste Koen,

Na grondige bestudering van het Voorkeursalternatief voor het dijktraject Salmsteke - Schoonhoven zoals dat er nu ligt, en met name van het gedeelte van onze woonboerderij en onze Bed & Breakfast Roosenburg te Schoonhoven, geven wij u hierbij onze reactie.

Uit de gepubliceerde stukken blijkt dat de bestaande constructie (damwand) voldoende veiligheid biedt tegen piping en voor stabiliteit. Dientengevolge hoeven er dus langs onze woning en Bed & Breakfast geen maatregelen genomen te worden. Ook is hier geen sprake van een beheerstrook. Het waterschap wil op deze plekken, waar geen beheerstroken zijn ingetekend, wel gronden (talud en aangrenzende 5 meter brede beheerstrook) verwerven, maar dan op vrijwillige basis. Conform uw stukken kan hier niet het onteigeningsinstrument worden ingezet.

Het is goed te lezen dat de damwand die bij de vorige dijkversterking is aangebracht, dermate effectief is dat deze aan de huidige veiligheidseisen voldoet.

Op de voorgestelde maatregelen bij ons in de achtertuin willen wij echter wel bezwaar aantekenen om de volgende redenen:

- Een aanzienlijk deel van onze tuin en die van de Bed & Breakfast gaat verloren door de maatregelen.
- Door het feit dat de maatregelen zo ver in de tuin worden doorgetrokken, wordt het uitzicht van onszelf én die van de gasten van de Bed & Breakfast erg belemmerd. Visueel gezien komt de nieuwe dijk erg op je af.

In het VKA heeft u het over *"onder andere bij monument Landhuisboerderij Roosenburg. In het oostelijke deel is het een uitdaging om in goed overleg met eigenaren de binnenberm in te passen daar waar hij achtertuinen raakt."*

Op de storymap is echter duidelijk te zien dat de nieuwe binnenberm niet de tuin raakt maar zelfs een groot beslag legt op de achtertuin. Zie hiervoor onderstaande afbeelding van de storymap.

- Naast het feit dat deze maatregel erg op je af komt worden wij in de nieuwe situatie gedwongen om naar een slecht onderhouden binnendijk te kijken. Hiermee doelen wij op het sporadisch maaien van de dijk door het waterschap met als gevolg grote delen van het jaar een slordig aanzicht van hoge gewassen met daartussen veel onkruid. Dit slechte beheer zorgt uiteindelijk ook voor veel onkruiddruk in onze tuin. Ook tijdens bewonersbijeenkomsten is gebleken dat bewoners de dijk beter en netter onderhouden dan het het waterschap zelf.

- In bovengenoemd gedeelte is dan ook direct sprake van gedwongen onteigening.

Wij maken daarom bezwaar tegen het VKA zoals dat er nu ligt voor ons perceel Tiendweg 1A. Wij zien wel andere mogelijkheden die voor ons minder vergaande consequenties hebben en toch voldoen aan de veiligheidsopgave waar u voor staat:

- 1) Een nieuw te plaatsen damwand, welke aansluit op de bestaande damwand maar verder oostwaarts voorbij onze tuin doorgetrokken wordt. Zie hiervoor de rode ingetekende lijn in de

2e tekening. De bestaande damwand welke tijdens de vorige dijkverzwaring geplaatst is heeft bewezen een effectieve oplossing te zijn voor de veiligheidsopgave waar naar gestreefd wordt. Het laten aansluiten en overlappen van het nieuwe dijkprofiel kunt u dan ook verder oostwaarts doen. Op deze manier kan het huidige dijkprofiel in onze achtertuin behouden blijven waardoor de nieuwe dijk minder op ons af komt. Praktisch de gehele maatregel wordt daarmee oostwaarts verschoven naar het oostelijk gelegen belendende perceel. Wij hebben begrepen dat het het waterschap het perceel oostwaarts van onze tuin inmiddels aangekocht heeft en daarmee is het voor het het waterschap erg makkelijk geworden om de gehele maatregel oostwaarts op te schuiven.

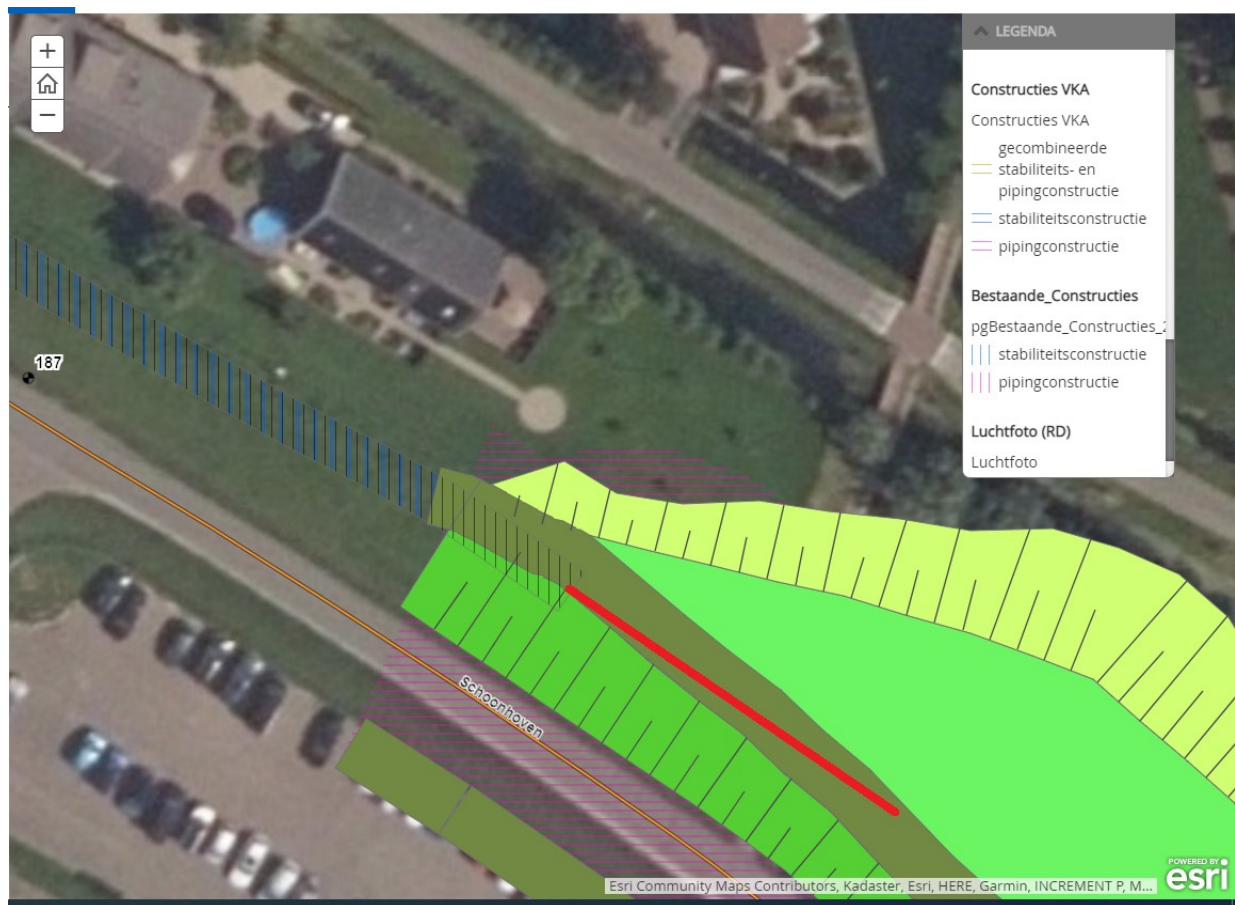
2) T.b.v. de nieuwe damwand kan net als de oude damwand een zakelijk recht gevestigd worden, zodat het waterschap ook in de toekomst onderhoud en inspectie kan blijven doen conform de afspraken in dit zakelijk recht.

Wij vertrouwen hiermee u naar behoren te hebben ingelicht en zien uw constructieve reactie graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Voorstel Alternatief VKA

Reactie:

U geeft aan dat de bestaande constructie voldoende veiligheid biedt tegen piping en stabiliteit.

In de Nota VKA staat in hoofdstuk 2 Voorkeursalternatief, dijkzone 6 beschreven dat bestaande constructies mogelijk versterkt moeten worden. Vanwege de nieuwe inzichten en (landelijke) veranderingen in de richtlijnen voor het berekenen van constructies hebben we er voor gekozen om de (bestaande) constructies pas het komende jaar door te rekenen. Het is dus zeer goed mogelijk dat de bestaande constructies wel versterkt moeten worden. Indien hier werkzaamheden uitgevoerd moeten worden zullen de gronden ook verworven worden en kunnen we uiteindelijk ook het onteigeningsinstrument inzetten op deze locatie. Deze locatie bij bestaande constructies is nog niet terug te zien in de grondverwervingskaarten omdat deze situaties bij bestaande constructies nog niet zijn uitgewerkt. Dat volgt in de planuitwerkingsfase.

U geeft aan bezwaar te maken tegen het voorstelde VKA en doet daarbij een suggestie voor een alternatief, namelijk het toepassen van een damwand in het verlengde van de bestaande constructie die u op tekening heeft aangegeven in rood.

In de planuitwerkingsfase zal het VKA verder uitgewerkt worden samen met de aannemer. Een belangrijk onderdeel is het aansluiten van constructies op taludverflauwingen wat hier ten oosten van DP 187 aan de orde is. Daarnaast moet de voorgestelde maatregel aansluiten op de bestaande dijk of constructie. Dit willen we zoals beschreven, doen in afstemming met de eigenaren om tot een maatwerk oplossing te komen. We willen de maatregel zo goed mogelijk inpassen op de bestaande situatie, in dit geval op de steunberm die reeds aanwezig is en steeds smaller wordt richting het pand

ter hoogte van DP 187. Wij zien nu geen reden om hier de Nota VKA op aan te passen. Maar gaan hierover graag met u in gesprek in de planuitwerkingsfase.

Reactie nummer 55

Van: [redacted]

Verzonden: donderdag 5 augustus 2021 20:59

Aan: SterkeLekdijk < [sterkelekdiijk@het waterschap.nl](mailto:sterkelekdiijk@hetwaterschap.nl) >

C

<

Onderwerp: Reactie n.a.v. Voorkeursalternatief

Geachte leden van de werkgroep Sterke Lekdijk,

Als aanwonenden van de Lekdijk West nummer 47A zijn wij onderdeel van dijkzone 4 Het Boerenlint. Wij weten ons vertegenwoordigd door naaste burens [redacted] [redacted]

[redacted] De materie omtrent de dijkverzwaring is voor ons complex en laat zich niet makkelijk vertalen naar de feitelijke consequenties voor ons. Wij onderschrijven de reactie van [redacted]

[redacted] volledig zoals opgenomen in het document opgesteld door de werkgroep SAS d.d 5 augustus 2021.

Wij zouden onze grond, welke grotendeels uit het talud van de dijk bestaat, graag in deze vorm behouden. Het is zelfs noodzakelijk voor het parkeren van onze vervoermiddelen en die van onze gasten. Wij exploiteren op onze grond ook een recreatiewoning middels de website Natauurhuisje.nl . Dit lijkt in gevaar te komen wanneer de plannen zouden worden doorgevoerd zoals door het waterschap benoemd. Wij willen met dit bericht aangeven dat wij volledig achter de genoemde alternatieven staan zoals door voornoemde werkgroep leden is uitgewerkt.

Met hartelijke groet,

Rijksmonument aan de

Reactie:

U geeft aan dat u zich aansluit bij de inzending door de werkgroep SAS.

Hartelijk dank voor uw inzending.

U geeft ook aan dat u momenteel gebruik maakt van de dijk voor parkeervoorzieningen.

De dijk en het gebied daar om heen zoals vastgelegd in de Legger van het waterschap heeft als primaire functie waterkering. Wanneer er gebruik wordt gemaakt van de dijk voor andere functies zoals parkeren moet worden bekeken op perceelniveau of deze functie kan blijven bestaan in de nieuwe situatie en onder welke voorwaarden (Keurregels). Deze informatie zullen wij bespreken in de keukentafelgesprekken, die wij starten in 2022.

Reactie nummer 56

Van: [redacted]

Verzonden: vrijdag 6 augustus 2021 09:45

Aan: _SterkeLekdijk <sterkelekdijk@hetwaterschap.nl>

Onderwerp: Reactie voorkeursalternatief versterking Lekdijk

Geachte Mevrouw/Meneer,

Bij deze zouden wij graag willen reageren op het voorkeursalternatief versterking Lekdijk. Wij begrijpen dat verstevigingen nodig zijn en dat wat moet gebeuren moet gebeuren. Wij wonen op Lekdijk West 47 en 'de dijk' is onze halve tuin, dus zodoende hebben wij een paar punten die voor ons belangrijk zijn.

Ten eerste, in een bijeenkomst is onduidelijkheid ontstaan over het al dan niet houden van schapen/geiten op de dijk. Later begrepen wij bij de bewonersbijeenkomst dat er wel degelijk schapen/geiten op de dijk mogen blijven lopen. Wij zouden dit graag terugzien in het besluit. Ten tweede en hier op voortbordurend, wij begrepen dat het onteigende gedeelte van de dijk terug kan worden gehuurd voor een periode van 10 jaar. Wij zouden hier graag duidelijke rechten voor zien, zoals ook aangevoerd door [redacted] het betrekking tot een goed zakelijk gebruiksrecht voor bewoners. Ten derde, wij hopen ook ten eerste dat het mogelijk is de grond terug te huren en in eigen beheer te nemen, dit omdat het in algemeen onderhoud nemen door het waterschap zou leiden tot een heel ander aanzicht van de dijk, in plaats van de traditionele landelijke karakter zoals deze nu het geval is. Ten vierde, sluiten wij ons aan bij het commentaar van de werkgroep SAS met betrekking tot recreatie en de beheerstrook, wij begrijpen dat iedereen wil genieten van onze prachtige dijk, maar aan de binnenkant van de dijk zit men letterlijk in de voortuin, dus gelieve recreatie mogelijkheden aan de buitenkant te voorzien. Ten vijfde, daarnaast hebben wij vernomen dat er een mogelijkheid wordt onderzocht om de dijk vanaf dijkpaal 150/151 te bekijken voor een buitenwaartse oplossing. Wij zouden het zeer op prijs stellen als deze mogelijkheden worden onderzocht, gezien de dijk erg dicht bij ons huis ligt. Ten zesde, willen wij ook aangeven dat wij nu een perceel van meer dan 1000m² bezitten, en dat dit na onteigening ongeveer 1/3 zal afnemen, zodoende hebben wij een zeer sterke waardedaling van ons huis, wij gaan ervanuit dat hier rekening mee zal worden gehouden in de compensatie.

Wij hopen op uw begrip.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Reactie:

U geeft aan dat er onduidelijkheid is of was bij u over het houden van schapen en geiten op de dijk.

Het waterschap stelt aan het beweiden van gronden bij een waterkering geen andere eisen dan opgenomen in de Keur en de beleids- en uitvoeringsregels van de Keur. Zie hiervoor de website van het waterschap. Voor beweiding met rundvee van het binnentalud is in de betreffende Uitvoeringsregel voor Beweiden van Gronden bij een Waterkering (hoofdstuk 37) opgenomen dat de regels in de komende periode na de eerstvolgende dijkversterking worden aangescherpt, vanwege het toegenomen belang van het binnentalud.

Met betrekking tot het huren van de door het waterschap aangekochte grond, zie hiervoor onze reactie onder nummer 52.

U geeft aan recreatiemogelijkheden alleen aan de buitenkant van de dijk toe te passen. Het waterschap onderzoekt in de planuitwerkingsfase waar mogelijkheden liggen om recreatie te verbeteren zoals wandelpaden en rust/zitplaatsen. Dit zal zich concentreren in de uiterwaarden en niet op het binnentalud.

U geeft aan dat u het op prijs zou stellen als de mogelijkheden in het Boerenlint voor buitenwaartse versterking worden onderzocht. Dit zal het waterschap oppakken in de planuitwerkingsfase, waarbij nog een beperkte zoeklocatie is toegevoegd.

U geeft aan dat er rekening gehouden dient te worden met de waardedaling van uw woning. Indien er sprake is van maatregelen op uw perceel heeft het waterschap een onteigeningstitel waardoor we een volledige schadeloosstelling kunnen en moeten bieden. Dit houdt in dat we ook de waardedaling van uw huis als gevolg van het verplicht verkopen van de grond vergoeden. Wij bieden u ook aan om na uitvoering van de dijkversterkingsmaatregelen het door u verkochte gedeelte in gebruik te nemen via een overeenkomst met een looptijd van 10 jaar.

Reactie nummer 57

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden Poldermolen 2 3994 DD Houten
Via email naar sterkelekdijk@hetwaterschap.nl met een cc aan Koen Mathot
5 augustus 2021
Betreft: reactie op VKA dijkversterking traject Salmsteke-Schoonhoven
Geacht Bestuur,

Hierbij richten wij, bewoners en grondeigenaren van Lekdijk West 77, ons tot U met onze reactie betreffende uw plan (op hoofdlijnen) voor de dijkversterking en het voorkeursalternatief.

In de afgelopen periode hebben wij deelgenomen via nieuwsbrieven, een online meeting en live sessie over het traject salmsteke-schoonhoven. hiermee lijkt aan alle voorwaarden van het waterschap voor communicatie voldaan, echter ervaren wij de communicatie als eenzijdig, veelal onduidelijk en nog altijd vaag.

Wij begrijpen dat in dit stadium op perceel niveau nog veel uitgewerkt moet worden. Echter, de (betrekkelijk autoritaire) opstelling van het waterschap tot op heden geeft ons weinig vertrouwen in de kwaliteit van uitwisseling die in een later stadium moet gaan plaatsvinden. Teveel krijgen wij op onze vragen terug: *“het bestuur heeft nu eenmaal besloten”*, of worden met de “veiligheidsopgave” als containerbegrip alle het waterschap-wensen zorgvuldig dichtgetimmerd.

De punten van meer algemene aard die wij verder onder uw aandacht willen brengen zijn:

☐ Wij zijn lid van de Vereniging Sterke Lekdijk. Zij hebben diverse alternatieven met betrekking tot de uitvoering voorgesteld. Zij, en wij als bewoners, ervaren niet dat dit meegewogen wordt en zien hiervan niets terug in het Voorkeursalternatief. Ons verzoek is om de inbreng van de Vereniging op waarde te schatten. Het is voor ons onduidelijk of U de vereniging als volwaardige gesprekspartner beschouwt. Ook is het voor ons niet duidelijk of het Voorkeursalternatief wel noodzakelijk genoeg is; zijn er alternatieven voldoende afgewogen? Kan het niet anders en minder ingrijpend voor de bewoners?

☐ Verder zien wij in Uw presentatie van 31 juli dat er diverse maatregelen getroffen gaan worden om piping tegen te gaan. Wij begrijpen niet waarom dit niet buitendijks aangepakt kan worden;

☐ Wij zijn tegen uw voorstel om grond in eigendom te verwerven en een zakelijk recht te vestigen op een ander deel van onze grond. De keur biedt u voldoende ruimte om te doen wat voor de veiligheid van de dijk gedaan moet worden. Tot nu toe hebben wij geen steekhoudend argument vernomen wat de ‘ingrijpendheid’ van grond verwerven aannemelijk en anders maakt voor de veiligheid van de dijk. Voor de volledigheid: wij onderhouden de grond zeer goed, respecteren de Keur, en hebben nog nooit het tegenovergestelde van U vernomen;

☐ Op de tekeningen zien wij dat U op alle dwarsdoorsneden een beheerstrook ingetekend heeft. Het is ons onduidelijk wat zo’n beheerstrook precies in gaat houden. U begrijpt, zolang wij niet weten wat het karakter van de beheerstrook is, wij hier sterke tegenstander van zijn. Ons inziens is wel duidelijk dat -zoals U nu de beheerstrook weergeeft- de aanblik van alle huizen verandert. Wij vrezen een aantasting van het natuurlijke cultureel-historische beeld van de boerderijen, pittoreske pandjes met schapjes in de wei, met streek-eigen tuinen en boomgaardjes met fruitbomen. Daarnaast zal het sterk veranderende beeld het waardeverlies van de woning vele malen groter worden dan het verlies aan meters grond;

☐ Na de vorige dijkverzwaring is de op ons dijkvlak aangebrachte grond ronduit slecht. Dit komt tot uiting in groei van distels en ander onkruid. Dit willen we hierbij als aandachtspunt meegeven en zullen we ook bewaken in de gesprekken in later stadium;

☐ Daarnaast ervaren wij veel overlast van slecht onderhoud buitendijks (2x per jaar) waardoor de zaadjes van bloeiende distels aldaar over komen waaien wat de nodige inspanning van ons vraagt om ons perceel vrij te houden van distels en onkruid;

☐ Op 31 juli zijn wij uitgenodigd mee te denken in thema bijeenkomsten op bijv natuur- en recreatiemogelijkheden. Wij gaan er van uit dat op deze aspecten dan ook sprake zal zijn van daadwerkelijke inspraak.

Wij vertrouwen erop dat deze reactie en overige input van mede bewoners bijdraagt aan een vollediger weging van alternatieven voor de veiligheid van de dijk.

Met vriendelijke groet,

Reactie:

U geeft aan dat het niet duidelijk is of de voorkeuren aangedragen door de werkgroep SAS (niet de bewonersvereniging Sterke Lekdijk) meegewogen worden in het voorkeursalternatief. Zie hiervoor de reactie op "Inbreng voorkeuren bewonersvereniging sterke lekdijk" in deze Reactienota.

Met betrekking tot het toepassen van piping maatregelen aan de binnen of buitenzijde van de dijk, zie reactienummer 51.

Met betrekking tot het niet eens zijn met het voorstel van het waterschap om grond aan te kopen en wat een beheerstrook inhoudt, zie reactienummer 46.

Met betrekking tot de oproep om mee te denken met thema's als natuur en recreatie in de planuitwerkingsfase.

Het waterschap wint graag uw advies in voor het uitwerken van de plannen. Wij zullen in de planuitwerkingsfase een oproep doen om deel te nemen aan deze bijeenkomsten en hopen dan verder met u in gesprek te gaan.

Reactie nummer 58

Van: [redacted]

Verzonden: vrijdag 6 augustus 2021 15:47

Aan: _SterkeLekdijk <sterkelekdijk@hetwaterschap.nl>

Onderwerp: Reactie op het voorkeursalternatief (VKA) [redacted]

Geacht HDSR,

Kort nadat wij in November 2020 onze woning aan de Lekdijk west 51 (Boerenlint bij dijkpaal DP153) hadden betrokken, werden wij geconfronteerd met de ingrijpende plannen voor de dijkverzwaring (waarvan bij de koop van onze woning geen woord is gerept door noch de makelaar noch door de vorige bewoners). In die periode werd tevens duidelijk dat veel van onze burens op dat moment zich ook nog niet bewust waren van de consequenties van de beoogde plannen en de voorgenomen grondverwerving.

Daar ons perceel van ~1500 m² t.o.v. van de meeste van onze burens relatief klein is, zouden wij het ten zeerste betreuren als we daarvan een groot deel zouden kwijtraken. Dit zou uiteraard een enorme waardevermindering van onze woning betekenen, en laat tevens nauwelijks ruimte over voor onze dieren en tuin. U zult begrijpen dat we hier enorm van geschrokken zijn en dat we het liefst zo min mogelijk (bij voorkeur geen) grond zouden willen verliezen.

Nu begrepen wij dat u inmiddels begonnen bent te onderzoeken of er ten westen van dijkpaal DP153 (welke ongeveer ter hoogte van het midden van ons perceel staat) een (grotendeels) buitendijkse oplossing mogelijk is. Indien dat mogelijk is zou dat uiteraard fantastisch zijn, hoewel wij ons wel afvragen of het dan de bedoeling is om daadwerkelijk halverwege ons perceel de buitendijkse oplossing toe te passen, terwijl de overige helft van het perceel dan alsnog binnendijs zal worden aangepakt? Dat zou ons inziens een nogal vreemde situatie opleveren.

Aangezien er vanaf dijkpaal DP153 blijkbaar voldoende ruimte is voor een buitendijkse oplossing, kunnen wij het ons niet voorstellen dat dat dan niet ook zou gelden vanaf dijkpaal DP150/151 oostwaarts. Dit zou voor ons en voor veel van onze burens ten westen van ons perceel een optimale en bevredigende oplossing zijn, en voor u een uitstekende mogelijkheid om de flauwe knik in de dijk ten hoogte van Lekdijk west nummer 45 en 43 te neutraliseren.

Wij willen u dan ook met klem vragen deze mogelijkheid (buitendijkse oplossing ter hoogte van dijkpaal DP150/151 en oostwaarts) serieus te overwegen, en/of als alternatief te overwegen of de beoogde buitendijkse oplossing ten westen van dijkpaal DP153 te midden van ons perceel dan zou kunnen worden uitgevoerd langs ons gehele perceel (en niet de helft), en daarbij ons al relatief kleine perceel en de eventueel behoorlijke waardevermindering van onze woning in beschouwing te nemen.

Met vriendelijke groet,

Reactie:

U geeft aan hoe de overgang zal gaan wanneer er alsnog buitendijs versterkt zal worden naast een stuk dijk met binnendijkse versterking.

Dit soort overgangen van verschillende typen maatregelen moeten overlappen met elkaar om geen “zwakke plek” op de overganglocatie te krijgen. Daarnaast zullen dit soort locaties ingepast moeten worden in de bestaande situatie in afstemming met de perceeleigenaren.

U geeft aan dat er over het hele boerenlint ruimte is buitendijs om de dijk te versterken.

Er is onderzocht of op het boerenlint een buitenwaartse versterking mogelijk is. Uit de afweging, die wij gedaan hebben om tot een voorkeursalternatief te komen, bleek het niet haalbaar om in deze dijkzone volledig buitenwaarts te versterken. Zie hiervoor het document “afweging kansrijke alternatieven” onder achtergronddocumenten in de Nota VKA. Hier staat voor het boerenlint onder andere: De sterke buitenwaartse asverschuiving is in strijd met het beleid van Rijkswaterstaat. Het leidt tot significante rivierkundige effecten en noodzaak voor ingrijpende compenserende maatregelen. Ook als de koppelkansen van Rijkswaterstaat en de provincie in de uiterwaarden worden gerealiseerd blijft er nog

een flinke compensatieopgave over. Deze blijkt na consultatie met de betrokken partijen moeilijk te realiseren te zijn benedenstrooms van de asverschuiving. Wel is er een zoeklocatie voor een beperkte buitenwaartse asverschuiving in combinatie met een constructieve oplossing in het VKA opgenomen. Zodra hier meer over bekend wordt zal dit worden gecommuniceerd naar de bewoners.